

Βρυξέλλες, 28.5.2018
COM(2018) 340 final

2018/0172 (COD)

Πρόταση

ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τη μείωση των επιπτώσεων ορισμένων πλαστικών προϊόντων στο περιβάλλον

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

{SEC(2018) 253 final} - {SWD(2018) 254 final} - {SWD(2018) 255 final} -
{SWD(2018) 256 final} - {SWD(2018) 257 final}

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

• Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης

Η ποσότητα της θαλάσσιας ρύπανσης από πλαστικά απορρίμματα αυξάνεται, σε βάρος των οικοσυστημάτων, της βιοποικιλότητας και ενδεχομένως της ανθρώπινης υγείας, και προκαλεί ευρεία ανησυχία. Ταυτόχρονα, πολύτιμο υλικό που θα μπορούσε να επιστρέψει στην οικονομία χάνεται, αφού απορριφθεί ως απόβλητο. Τα πλαστικά αντικείμενα αποτελούν το 80-85 % του συνολικού αριθμού των θαλάσσιων απορριμμάτων που μετρούνται μέσω καταμετρήσεων στις παραλίες.

Τα πλαστικά αντικείμενα μίας χρήσης (SUP) αντιπροσωπεύουν περίπου το μισό όλων των θαλάσσιων απορριμμάτων που βρέθηκαν στις ευρωπαϊκές παραλίες κατά τις καταμετρήσεις. Τα 10 αντικείμενα SUP που εμφανίζονται συχνότερα αντιπροσωπεύουν το 86 % όλων των αντικειμένων SUP (και αντιστοιχούν στο 43 % όλων των θαλάσσιων απορριμμάτων που εμφανίζονται σε ευρωπαϊκές παραλίες κατά καταμέτρηση). Τα αλιευτικά εργαλεία που περιέχουν πλαστική ύλη αντιπροσωπεύουν άλλο ένα 27 % των θαλάσσιων απορριμμάτων που εμφανίζονται στις ευρωπαϊκές παραλίες. Η παρούσα πρωτοβουλία επικεντρώνεται, συνεπώς, στα 10 SUP και αλιευτικά εργαλεία που εμφανίζονται συχνότερα, που από κοινού αντιπροσωπεύουν περίπου το 70 % αυτών των θαλάσσιων απορριμμάτων κατά καταμέτρηση.

Οι πλαστικές ύλες είναι ευρέως διαθέσιμες, ανθεκτικές, και συχνά έχουν τοξικές και άλλες επιβλαβείς επιπτώσεις. Λόγω της ανθεκτικότητάς τους, οι επιπτώσεις των πλαστικών απορριμμάτων αυξάνονται, καθώς κάθε έτος περισσότερα πλαστικά απόβλητα συσσωρεύονται στους ωκεανούς. Πλαστικά κατάλοιπα βρίσκονται τώρα σε πολλά θαλάσσια είδη – θαλάσσιες χελώνες, φώκιες, φάλαινες, πουλιά, καθώς και σε διάφορα είδη ψαριών και οστρακόδερμων και, κατά συνέπεια, εισέρχονται στην τροφική αλυσίδα. Εκτός από τις αρνητικές επιπτώσεις για το περιβάλλον και ενδεχομένως για την ανθρώπινη υγεία, η θαλάσσια ρύπανση από πλαστικά απορρίμματα προκαλεί οικονομική ζημία σε δραστηριότητες όπως ο τουρισμός, η αλιεία και οι θαλάσσιες μεταφορές.

Οι αιτιώδεις παράγοντες για την αύξηση των πλαστικών αποβλήτων και τη διασπορά τους στο θαλάσσιο περιβάλλον συνδέονται τόσο με την αξιακή αλυσίδα όσο και με την αγορά των πλαστικών υλών, καθώς και με την ατομική συμπεριφορά και τις κοινωνικές τάσεις. Διάφοροι παράγοντες έχουν οδηγήσει στην υφιστάμενη κατάσταση, μεταξύ άλλων η ευρεία διαθεσιμότητα των πλαστικών υλών, η καταναλωτική τάση για ευκολία, η έλλειψη κινήτρων για να εξασφαλιστεί η δέουσα συλλογή και επεξεργασία των αποβλήτων η οποία οδηγεί σε ελλιπή διαχείριση, και η ανεπαρκής υποδομή.

Η Ευρώπη έχει ευθύνη για την αντιμετώπιση των θαλάσσιων απορριμμάτων που προέρχονται από την Ευρώπη και έχει επίσης δεσμευτεί να ενεργήσει σε παγκόσμιο επίπεδο, ιδίως μέσω της G7 και της G20, αλλά και μέσω της εφαρμογής των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών¹. Η πρωτοβουλία αυτή θα φέρει την ΕΕ στην κορυφή των παγκόσμιων προσπαθειών, προσδίδοντας αξιοπιστία και ισχύ στις διεθνείς δράσεις της στον τομέα αυτόν.

Το πρόβλημα των θαλάσσιων απορριμμάτων είναι διασυνοριακό από τη φύση του, καθώς τα απορρίμματα κινούνται στο θαλάσσιο περιβάλλον και τα απορρίμματα που προέρχονται από μια χώρα μπορούν να επηρεάσουν τις άλλες. Είναι απαραίτητη η κοινή δράση για να μειωθούν τα θαλάσσια απορρίμματα ενώ παράλληλα θα εξασφαλίζεται μια ενιαία αγορά με

¹ Ιδίως ο ΣΒΑ14 «Διατήρηση και βιώσιμη χρήση των ωκεανών, των θαλασσών και των θαλάσσιων πόρων με στόχο την βιώσιμη ανάπτυξη» και ο ΣΒΑ12 «Υπεύθυνη κατανάλωση και παραγωγή».

υψηλά περιβαλλοντικά πρότυπα και ασφάλεια δικαίου για τις επιχειρήσεις. Συνεπώς, ως μέρος της στρατηγικής για την πλαστική ύλη², η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεσμεύτηκε να διερευνήσει περαιτέρω δράση για να αντιμετωπιστεί η θαλάσσια ρύπανση από πλαστικά απορρίμματα, η οποία συνεχίζει τις αποσπασματικές προσπάθειες που βρίσκονται σε εξέλιξη σε κράτη μέλη της ΕΕ και η οποία ακολουθεί την προσέγγιση που χρησιμοποιήθηκε για τις λεπτές πλαστικές σακούλες μεταφοράς.

Η παρούσα πρωτοβουλία επικεντρώνεται στην ευρωπαϊκή συνεισφορά στη θαλάσσια ρύπανση από μακροπλαστικά απορρίμματα. Συμπληρώνει άλλες ευρωπαϊκές πολιτικές που αντιμετωπίζουν τη θαλάσσια ρύπανση από απορρίμματα, όπως οι οδηγίες-πλαίσιο για τα απόβλητα, τα λύματα και το θαλάσσιο περιβάλλον, καθώς και η οδηγία για τις λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής αποβλήτων.

Ο κύριος στόχος της παρούσας πρωτοβουλίας είναι η πρόληψη και η μείωση της θαλάσσιας ρύπανσης από πλαστικά απορρίμματα που προέρχονται από πλαστικά αντικείμενα μίας χρήσης και αλιευτικά εργαλεία που περιέχουν πλαστική ύλη, μέσω της συμπλήρωσης των μέτρων που ήδη προβλέπονται στο πλαίσιο της στρατηγικής της ΕΕ για τις πλαστικές ύλες, της αντιμετώπισης των εντοπισμένων κενών στις υφιστάμενες δράσεις και τη νομοθεσία, καθώς και μέσω της περαιτέρω ενίσχυσης της συστηματικής προσέγγισης της ΕΕ σε αυτό το θέμα. Η στρατηγική για τις πλαστικές ύλες ήδη περιλαμβάνει συγκεκριμένα μέτρα για τα μικροπλαστικά, τα οποία αποτελούν σημαντικό ποσοστό των πλαστικών θαλάσσιων απορριμμάτων: περιορισμούς μέσω του κανονισμού REACH³ για τα μικροπλαστικά που προστίθενται σκόπιμα σε προϊόντα και τα οξοπλαστικά, καθώς και μέτρα για τα μικροπλαστικά από άλλες πηγές (λάστιχα, υφάσματα και πλαστικά συσσωματώματα). Η παρούσα πρωτοβουλία, συνεπώς, εστιάζεται στα πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης και στα αλιευτικά εργαλεία που περιέχουν πλαστική ύλη, που είναι μακροπλαστικά.

Η πρωτοβουλία θα πρέπει να συμπεριλαμβάνεται στο ευρύτερο πλαίσιο της μετάβασης σε μια κυκλική οικονομία. Θα υποστηρίξει καινοτόμες λύσεις για νέα επιχειρηματικά μοντέλα, εναλλακτικές λύσεις πολλαπλής χρήσης και εναλλακτικά προϊόντα μίας χρήσης. Αυτή η συστηματική αλλαγή και υποκατάσταση υλικών θα προαγάγει επίσης τη χρήση εναλλακτικών υλικών βιολογικής προέλευσης και την ανάπτυξη μιας καινοτόμου βιοοικονομίας, προσφέροντας νέες ευκαιρίες στις επιχειρήσεις και βελτιωμένη άνεση στους καταναλωτές.

Επιπλέον, ιδιαιτέρως όσον αφορά τις φιάλες ποτών, η πρωτοβουλία θα έχει άμεσο και θετικό αντίκτυπο στα ποσοστά συλλογής, την ποιότητα των συλλεγόμενων υλικών και την επακόλουθη ανακύκλωση, προσφέροντας ευκαιρίες στις επιχειρήσεις ανακύκλωσης και επιτρέποντας την αύξηση του ανακυκλωμένου περιεχομένου στα προϊόντα.

Η διαχείριση των θαλάσσιων απορριμμάτων δημιουργεί οικονομικές ευκαιρίες. Η κυκλική οικονομία προωθεί την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεών μας, συμβάλλοντας στη δημιουργία μιας οικονομίας απαλλαγμένης από τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και αποδοτικής ως προς τη χρήση των πόρων, καθώς και στη δημιουργία των θέσεων εργασίας

² Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών «Ευρωπαϊκή στρατηγική για τις πλαστικές ύλες στην κυκλική οικονομία» [COM(2018)28 final].

³ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1907/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2006, για την καταχώριση, την αξιολόγηση, την αδειοδότηση και τους περιορισμούς των χημικών προϊόντων (REACH) και για την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Χημικών Προϊόντων καθώς και για την τροποποίηση της οδηγίας 1999/45/ΕΚ και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 793/93 του Συμβουλίου και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1488/94 της Επιτροπής καθώς και της οδηγίας 76/769/ΕΟΚ του Συμβουλίου και των οδηγιών της Επιτροπής 91/155/ΕΟΚ, 93/67/ΕΟΚ, 93/105/ΕΚ και 2000/21/ΕΚ (ΕΕ L 396 της 30.12.2006, σ. 1).

για τη στήριξή της. Χάρη στην καινοτομία στον σχεδιασμό προϊόντων για την αποφυγή πλαστικών απορριμμάτων και μικροπλαστικών, αλλά και χάρη σε επενδύσεις στην πρόληψη των θαλάσσιων απορριμμάτων (π.χ. στη διαχείριση αποβλήτων και λυμάτων, στις λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής αποβλήτων ή στην ανακύκλωση των διχτυών αλιείας) και σε βιώσιμα εναλλακτικά υλικά, προϊόντα και επιχειρηματικά μοντέλα μπορούν να δημιουργηθούν θέσεις εργασίας και να ενισχυθούν οι τεχνικές και επιστημονικές δεξιότητες και η ανταγωνιστικότητα της βιομηχανίας σε τομείς αυξανόμενου διεθνούς ενδιαφέροντος.

Τα θαλάσσια απορρίμματα παρακολουθούνται εδώ και πολλά έτη στις ευρωπαϊκές παραλίες βάσει εναρμονισμένων μεθόδων που βασίζονται σε καταμετρήσεις⁴. Οι καταμετρήσεις ειδών απορριμμάτων στις παραλίες είναι διεθνώς αποδεκτές ως εύλογος δείκτης της σύνθεσης των θαλάσσιων απορριμμάτων, κατάλληλος για την τεκμηρίωση των σχετικών πολιτικών.

⁴ Εκθέσεις που εκπονήθηκαν από τα κράτη μέλη και συγκεντρώθηκαν από το ΚΚΕρ στο πλαίσιο εφαρμογής της οδηγίας-πλαισίου για τη θαλάσσια στρατηγική.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται συνοπτικά τα πλαστικά αντικείμενα μίας χρήσης και τα αλιευτικά εργαλεία καθώς και τα μέτρα που προβλέπονται στην πρόταση της Επιτροπής.

	Μείωση της κατανάλωσης	Περιορισμός αγοράς	Απαίτηση για επανασχεδιασμό του προϊόντος	Απαιτήσεις σχετικά με τη σήμανση	Διευρυμένη ευθύνη του παραγωγού	Στόχος για χωριστή συλλογή	Μέτρα ευαισθητοποίησης
Περιέκτες τροφίμων	X				X		X
Κυπελλάκια	X				X		X
Μπατονέτες		X					
Μαχαιροπίρουνα, πιάτα, αναδευτήρες, καλαμάκια		X					
Ξυλάκια για μπαλόνια		X					
Μπαλόνια				X	X		X
Πακέτα και περιτυλίγματα					X		X
Περιέκτες ποτών, τα καπάκια και τα καλύμματά τους			X		X		X
- Φιάλες ποτών			X		X	X	X
Φίλτρα προϊόντων καπνού					X		X
Είδη υγιεινής:							
- υγρά μαντηλάκια				X	X		X
- σερβιέτες				X			X
Λεπτές πλαστικές σακούλες μεταφοράς					X		X
Αλιευτικά εργαλεία					X		X

- **Συνέπεια με τις ισχύουσες διατάξεις στον τομέα πολιτικής**

Καθώς εστιάζει στην αποδοτικότερη χρήση των πόρων και σε μια συνολικά πιο αποτελεσματική και κυκλική οικονομία των πλαστικών υλών με καλύτερες οικονομικές και περιβαλλοντικές επιδόσεις, η πρωτοβουλία είναι πλήρως σύμφωνη με τους στόχους πολιτικής της κυκλικής οικονομίας. Η κυκλική οικονομία αποτελεί αναπόσπαστο μέρος των 10 προτεραιοτήτων της Επιτροπής Juncker, ειδικότερα της πρώτης προτεραιότητας για την απασχόληση, την οικονομική μεγέθυνση και τις επενδύσεις. Η παρούσα πρωτοβουλία ανακοινώθηκε, επίσης, στη στρατηγική της ΕΕ για τις πλαστικές ύλες, ως μέρος των βασικών δράσεων στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης για την κυκλική οικονομία.

Η πρόταση συμπληρώνει και είναι συνεπής με τη νομοθεσία που έχει θεσπιστεί στην ΕΕ στον τομέα των αποβλήτων και των λυμάτων, ιδίως την οδηγία-πλαίσιο για τα απόβλητα⁵, την

⁵ Οδηγία 2008/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Νοεμβρίου 2008, για τα απόβλητα και την κατάργηση ορισμένων οδηγιών (ΕΕ L 312 της 22.11.2008, σ. 3-30).

οδηγία για τις συσκευασίες και τα απορρίμματα συσκευασίας⁶, την οδηγία-πλαίσιο για τη θαλάσσια στρατηγική⁷ και την οδηγία για την επεξεργασία των αστικών λυμάτων⁸.

Η ισχύουσα νομοθεσία για τα απόβλητα καθορίζει τους στόχους για τη γενική πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων και τη διαχείριση αποβλήτων με σκοπό την πρόληψη και τη μείωση των θαλάσσιων απορριμμάτων, ενώ αφήνει την επιλογή των μέτρων στα κράτη μέλη. Η παρούσα πρόταση παρέχει συγκεκριμένους στόχους και μέτρα για την αντιμετώπιση των SUP που καταλήγουν πιο συχνά σε απορρίμματα και του αλιευτικού εξοπλισμού που περιλαμβάνει πλαστική ύλη. Συνεπώς συμπληρώνει τον στόχο που καθορίστηκε στο άρθρο 9 της οδηγίας-πλαίσιο για τα απόβλητα, όπως τροποποιήθηκε το 2018, σύμφωνα με τον οποίο τα κράτη μέλη λαμβάνουν μέτρα που αποσκοπούν στην παύση δημιουργίας θαλάσσιων απορριμμάτων και μέτρα για την πρόληψη, την καταπολέμηση και τον καθαρισμό των απορριμμάτων. Η πρόταση συμπληρώνει επίσης το άρθρο 8 της οδηγίας-πλαισίου για τα απόβλητα και καθιερώνει συστήματα διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού (EPR) σε επίπεδο κρατών μελών, προκειμένου να καλυφθούν οι δαπάνες για την πρόληψη της δημιουργίας και για τη διαχείριση απορριμμάτων και αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένου του καθαρισμού των απορριμμάτων από πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης.

Η παρούσα πρόταση συμπληρώνει την οδηγία-πλαίσιο για τη θαλάσσια στρατηγική, η οποία απαιτεί από τα κράτη μέλη να επιτύχουν καλή περιβαλλοντική κατάσταση των θαλάσσιων υδάτων τους μέχρι το 2020. Με έναν ειδικό περιγραφέα για τα θαλάσσια απορρίμματα, η οδηγία-πλαίσιο για τη θαλάσσια στρατηγική απαιτεί από τα κράτη μέλη να θεσπίσουν προγράμματα μέτρων για να εξασφαλίσουν ότι «οι ποσότητες και η σύνθεση των θαλάσσιων απορριμμάτων δεν προκαλούν ζημία στο θαλάσσιο ή παράκτιο περιβάλλον». Το μακροχρόνιο έργο που έχει αναληφθεί στο πλαίσιο της οδηγίας-πλαισίου για τη θαλάσσια στρατηγική, με σκοπό να παρακολουθούνται τα θαλάσσια απορρίμματα στις ευρωπαϊκές παραλίες, αποτελεί την επιστημονική βάση της παρούσας νομοθετικής πρότασης. Για συγκεκριμένα απορρίμματα, η παρούσα πρόταση υπερβαίνει τις απαιτήσεις της οδηγίας-πλαισίου για τη θαλάσσια στρατηγική μέσω της ρύθμισης των επιμέρους πηγών ρύπανσης χάρη στον εντοπισμό των κύριων αιτιών και των οδών διασποράς της θαλάσσιας ρύπανσης από πλαστικά απορρίμματα.

Συνέπεια εξασφαλίζεται επίσης με την οδηγία για την επεξεργασία των αστικών λυμάτων η οποία προβλέπει απαιτήσεις για τη συλλογή και την επεξεργασία των αστικών λυμάτων και ποιοτικά κριτήρια για την επεξεργασία. Ενώ η οδηγία επιτρέπει να συγκρατείται σημαντικό μέρος από τη ρύπανση που δημιουργείται, δεν είναι επί του παρόντος επαρκώς αποτελεσματική, ιδίως για τη συγκράτηση και διαχείριση των υπερχειλίσεων όμβριων υδάτων. Επιπλέον, κάποια αντικείμενα που απορρίπτονται σε αποχετεύσεις, όπως οι πλαστικές μπατονέτες και είδη ατομικής υγιεινής, δεν συγκρατούνται καλά στις υφιστάμενες εγκαταστάσεις και καταλήγουν συνεπώς στις ευρωπαϊκές παραλίες. Η παρούσα νομοθετική πρόταση συμπληρώνει την εν λόγω οδηγία, προτείνοντας να λαμβάνονται μέτρα σε πρώιμα στάδια της επεξεργασίας των λυμάτων μέσω της ευαισθητοποίησης, της διευρυμένης ευθύνης παραγωγού και των απαιτήσεων επισήμανσης για ορισμένα πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης.

⁶ Οδηγία 1994/62/ΕΟΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1994, για τις συσκευασίες και τα απορρίμματα συσκευασίας (ΕΕ L 365 της 31.12.1994, σ. 10).

⁷ Οδηγία 2008/56/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Ιουνίου 2008, περί πλαισίου κοινοτικής δράσης στο πεδίο της πολιτικής για το θαλάσσιο περιβάλλον (ΕΕ L 164 της 25.6.2008, σ. 19).

⁸ Οδηγία 91/271/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 1991, για την επεξεργασία των αστικών λυμάτων (ΕΕ L 135 της 30.5.1991, σ. 40-52).

Η παρούσα πρόταση θεσπίζει επίσης μέτρα για τη βελτιωμένη διαχείριση των αποβλήτων των αλιευτικών εργαλείων που περιέχουν πλαστική ύλη τα οποία έχουν επιστραφεί στη ξηρά, και για τη χρηματοδότησή της. Αυτοί οι μηχανισμοί και κίνητρα αναμένεται να αυξήσουν το ποσοστό των ανακτημένων αλιευτικών εργαλείων στο τέλος του κύκλου ζωής τους. Η διαχείριση των αποβλήτων που προέρχονται από τα αλιευτικά εργαλεία ρυθμίζεται και υποστηρίζεται οικονομικά σ' έναν κάποιο βαθμό με διάφορα μέσα της ΕΕ που αφορούν ιδίως τη σχέση μεταξύ των γενικών κανόνων για τα απόβλητα και τα απορρίμματα από θαλάσσιες πηγές και αλιευτικά εργαλεία, και της ανίχνευσης και αναφοράς των απολεσθέντων ή εγκαταλελειμμένων αλιευτικών εργαλείων στη θάλασσα. Η παρούσα πρόταση συμπληρώνει την υφιστάμενη νομοθεσία για τις λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής⁹ αποβλήτων από τα πλοία, η οποία είναι επί του παρόντος στο πλαίσιο αναθεώρησης¹⁰. Η προτεινόμενη επανεξέταση περιλαμβάνει αλιευτικά σκάφη στο σύστημα έμμεσου τέλους 100 % και δίνει στα σκάφη αυτά το δικαίωμα παράδοσης όλων των αποβλήτων τους σε λιμένες, συμπεριλαμβανομένων των εγκαταλελειμμένων αλιευτικών εργαλείων. Επιπλέον, συμπληρώνει την προβλεπόμενη αναθεώρηση του κανονισμού ελέγχου της αλιείας¹¹ που ενισχύει την υποχρέωση υποβολής εκθέσεων για τον απολεσθέντα εξοπλισμό και των σχετικών με την ανάκτηση του απολεσθέντος εξοπλισμού.

Η παρούσα πρόταση αντιμετωπίζει μόνον ένα μέρος του ζητήματος της θαλάσσιας ρύπανσης από απορρίμματα. Συμπεριλαμβάνεται σε μια συνολική, ολοκληρωμένη και συνεκτική ευρωπαϊκή προσέγγιση για να αντιμετωπιστούν όλες οι πηγές των θαλάσσιων πλαστικών απορριμμάτων, όπως λεπτομερώς περιγράφεται στην προσφάτως εγκεκριμένη στρατηγική για τις πλαστικές ύλες. Η παρούσα στρατηγική υπογραμμίζει τα κενά και τις ελλείψεις στο ισχύον νομικό πλαίσιο και πλαίσιο πολιτικής, προκειμένου να αντιμετωπιστεί η θαλάσσια ρύπανση από απορρίμματα και προτείνει στοχευμένα μέτρα για να βελτιωθεί η πρόληψη, η συλλογή και η ανακυκλωσιμότητα των πλαστικών υλικών, ιδίως των πλαστικών συσκευασιών. Επίσης αποσκοπεί στην ανάπτυξη ενός ρυθμιστικού πλαισίου για τις πλαστικές ύλες με ιδιότητες βιοαποδόμησης, προκειμένου να προλαμβάνεται η βλάβη στα οικοσυστήματα. Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Χημικών Προϊόντων προετοιμάζει φακέλους περιορισμών σχετικά με τα σωματίδια των μικροπλαστικών που προστίθενται σκόπιμα σε παρασκευάσματα, όπως στα καλλυντικά, και σχετικά με τη χρήση των οξοδιασπώμενων πλαστικών· προετοιμάζονται μέτρα για τα μικροπλαστικά που δεν χρησιμοποιούνται σκόπιμα στα προϊόντα, αλλά δημιουργούνται κατά τη διάρκεια της χρήσης τους, όπως στα ελαστικά αυτοκινήτων και τα υφάσματα, καθώς και για τη μείωση της διαφυγής των πλαστικών συσσωματωμάτων πριν από την παραγωγή.

- **Συνέπεια με άλλες πολιτικές της Ένωσης**

Πέραν των περιβαλλοντικών στόχων που περιγράφονται παραπάνω, η πρόταση αποσκοπεί στην αποφυγή πρόσθετου κατακερματισμού της εσωτερικής αγοράς, που είναι ένας από τους βασικούς στόχους της Ένωσης.

Η πρωτοβουλία ενστερνίζεται πλήρως την αρχή της καινοτομίας και τις σχετικές υποστηρικτικές δράσεις στο πλαίσιο της στρατηγικής για τις πλαστικές ύλες, προκειμένου να τονώσει την καινοτομία και τις επενδύσεις προς κυκλικές λύσεις, όπως η χρηματοδότηση

⁹ Οδηγία 2000/59/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2000, σχετικά με τις λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής αποβλήτων πλοίου και καταλοίπων φορτίου (ΕΕ L 332 της 28.12.2000, σ. 81).

¹⁰ COM(2018) 33 final.

¹¹ Κανονισμός (ΕΚ) 1224/2009 του Συμβουλίου, της 20ής Νοεμβρίου 2009, περί θεσπίσεως κοινοτικού συστήματος ελέγχου της τήρησης των κανόνων της κοινής αλιευτικής πολιτικής (ΕΕ L 343 της 22.12.2009, σ. 1).

έρευνας στην ΕΕ στο πλαίσιο του «Ορίζων 2020» και τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία.

Γενικότερα, η παρούσα πρωτοβουλία θα βοηθήσει στην επίτευξη των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης (ΣΒΑ) 12 και 14 των Ηνωμένων Εθνών¹², των στόχων της ανακοίνωσης για τη διεθνή διακυβέρνηση των ωκεανών (International Ocean Governance)¹³, καθώς και των δεσμεύσεων που αναλήφθηκαν στην Μάλτα στη διάσκεψη «Our Ocean» το 2017. Η παρούσα πρωτοβουλία είναι συνεπής με τη στρατηγική «Προς τις εξόχως απόκεντρες περιοχές»¹⁴ η οποία αναγνωρίζει τη δυναμικότητά τους για ανάπτυξη στον τουρισμό και τη γαλάζια οικονομία, καθώς και την κυκλική οικονομία.

Τέλος, η πρωτοβουλία είναι συνεπής με τις διεθνείς υποχρεώσεις της ΕΕ στον τομέα της εμπορικής πολιτικής, ιδίως μέσω της εξασφάλισης της αποφυγής διακρίσεων μεταξύ των προϊόντων που παράγονται στην ΕΕ και των εισαγόμενων προϊόντων.

Η πρόταση θα βοηθήσει επίσης στην επίτευξη του στόχου προτεραιότητας 1 του 7ου προγράμματος δράσης για το περιβάλλον για το 2020: «Να προστατευτεί, να διατηρηθεί και αναβαθμιστεί το φυσικό κεφάλαιο της Ένωσης»¹⁵. Εμπίπτει επίσης στο πλαίσιο του στόχου προτεραιότητας 4, ο οποίος απαιτεί να διαθέτει το κοινό πρόσβαση σε σαφείς περιβαλλοντικές πληροφορίες σε εθνικό επίπεδο. Για τον σκοπό αυτό, η πρόταση κάνει διαπαραπομπές και εγγυάται συνέπεια με τις απαιτήσεις της οδηγίας 2003/4/ΕΚ¹⁶ και της οδηγίας INSPIRE¹⁷.

Η πρόταση επίσης θέτει ως στόχο την εξασφάλιση απλών υποχρεώσεων παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων, περιορίζοντας μ' αυτόν τον τρόπο τον διοικητικό φόρτο των κρατών μελών σύμφωνα με την προσέγγιση της βελτίωσης της νομοθεσίας της ΕΕ¹⁸ και τον έλεγχο καταλληλότητας για την υποβολή εκθέσεων και την παρακολούθηση¹⁹.

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ, ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

• Νομική βάση

Ο κύριος στόχος της πρότασης είναι η πρόληψη και η μείωση των επιπτώσεων ορισμένων πλαστικών προϊόντων στο περιβάλλον, ιδίως στο υδάτινο περιβάλλον. Αυτό επιτυγχάνεται μέσω του προσδιορισμού συγκεκριμένων στόχων και μέτρων πρόληψης και διαχείρισης των αποβλήτων όσον αφορά τα πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης που εμφανίζονται συχνότερα στις

¹² Το 2015, οι χώρες υιοθέτησαν το θεματολόγιο για τη βιώσιμη ανάπτυξη για το 2030 και τους 17 στόχους βιώσιμης ανάπτυξης. Τον στόχο 12 βιώσιμης ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών για τη διασφάλιση βιώσιμων προτύπων κατανάλωσης και παραγωγής και τον στόχο 14 για την πρόληψη και τη σημαντική μείωση της θαλάσσιας ρύπανσης όλων των ειδών, ιδίως από χερσαίες δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένων των υπολειμμάτων σκαφών και της ρύπανσης από θρεπτικές ουσίες, έως το 2025.

¹³ SWD(2016) 352 final

¹⁴ COM (2017) 623.

¹⁵ Απόφαση αριθ. 1386/2013/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Νοεμβρίου 2013, σχετικά με το γενικό ενωσιακό πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον έως το 2020 «Ευημερία εντός των ορίων του πλανήτη μας» (ΕΕ L 354 της 28.12.2013, σ. 171-200).

¹⁶ Οδηγία 2003/4/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Ιανουαρίου 2003, για την πρόσβαση του κοινού σε περιβαλλοντικές πληροφορίες και για την κατάργηση της οδηγίας 90/313/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 41 της 14.2.2003, σ. 26-32).

¹⁷ Οδηγία 2007/2/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαρτίου 2007, για τη δημιουργία υποδομής χωρικών πληροφοριών στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα (ΕΕ L 108 της 25.4.2007, σ. 1-14).

¹⁸ SWD(2015) 111 final

¹⁹ COM(2017) 312 final.

παραλίες της Ένωσης και των αλιευτικών εργαλείων που περιέχουν πλαστική ύλη. Η συντονισμένη εφαρμογή της πρότασης σ' ολόκληρη την Ένωση θα συμβάλει στην ομαλή λειτουργία της ενωσιακής αγοράς. Ως εκ τούτου, η πρόταση βασίζεται στο άρθρο 192 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

- **Επικουρικότητα (σε περίπτωση μη αποκλειστικής αρμοδιότητας)**

Δεδομένης της τάσης των απορριμμάτων να μεταφέρονται από τον άνεμο, τα ρεύματα και την παλίρροια, το πρόβλημα της ρύπανσης από πλαστική ύλη και των θαλάσσιων απορριμμάτων είναι εκ φύσεως διασυνοριακό και, συνεπώς, δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί μεμονωμένα από τα κράτη μέλη που μοιράζονται τις ίδιες θαλάσσιες και πλωτές οδούς. Οι δράσεις που πρέπει να αναληφθούν είναι απαραίτητο να είναι συντονισμένες για να εξασφαλιστεί ότι οι προσπάθειες που γίνονται από τη μια πλευρά των θαλασσών δεν υποσκάπτονται από την έλλειψη δράσης στην άλλη πλευρά. Για τον λόγο αυτό, τα θαλάσσια απορρίμματα μπορούν να προληφθούν και να μειωθούν αποτελεσματικά μόνον μέσω μίας συνεκτικής και ολοκληρωμένης πολιτικής προσέγγισης και μέτρων σε επίπεδο ΕΕ. Επιπλέον, δεδομένης της διεθνούς διάστασης του προβλήματος, η συνεργασία αυτή ενισχύεται από ευρωπαϊκές δράσεις και τη συμμετοχή στις ευρωπαϊκές συμβάσεις περιφερειακών θαλασσών με την υιοθέτηση από όλους σχεδίων δράσης για την καταπολέμηση των θαλάσσιων απορριμμάτων, καθώς και από τις διεθνείς δεσμεύσεις που έχουν αναληφθεί από την ΕΕ και τα κράτη μέλη όπως, για παράδειγμα, στο πλαίσιο της Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών για το περιβάλλον (UNEA) και των ΣΒΑ.

Υπάρχει κίνδυνος κατακερματισμού της αγοράς όταν τα κράτη μέλη λαμβάνουν μέτρα με ασυντόνιστο τρόπο, τα οποία διαφέρουν σε επίπεδο εφαρμογής, εστίασης και φιλοδοξίας. Οι υφιστάμενες δράσεις θέτουν ως στόχο διάφορα πλαστικά προϊόντα και υιοθετούν διαφορετικές προσεγγίσεις (όπως η απαγόρευση για τις πλαστικές μπατονέτες στην Ιταλία ή οι γαλλικοί κανόνες που περιορίζουν την εμπορία πλαστικών ποτηριών και πιάτων μίας χρήσης εκτός εάν συμμορφώνονται με συγκεκριμένα κριτήρια βιοαποδομησιμότητας). Αυτό θα μπορούσε να οδηγήσει σε ποικιλία περιορισμών πρόσβασης στην αγορά ανάμεσα στα κράτη μέλη, σε φραγμούς στην ελεύθερη κυκλοφορία των αγαθών και στους ισότιμους όρους ανταγωνισμού μεταξύ των παραγωγών σε διάφορες χώρες, διακυβεύοντας την αποτελεσματική επίτευξη του στόχου της μείωσης των θαλάσσιων απορριμμάτων, που έχει ευρύτερο αντίκτυπο σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο. Για τον λόγο αυτόν, είναι αναγκαίο να θεσπιστεί ένα εναρμονισμένο νομοθετικό πλαίσιο που θα θέτει κοινούς στόχους και μέτρα σε επίπεδο ΕΕ για την πρόληψη και τη μείωση των θαλάσσιων απορριμμάτων, προκειμένου τα μέτρα των κρατών μελών να εστιάζονται σε συγκεκριμένα πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης και αλιευτικά εργαλεία που περιέχουν πλαστική ύλη. Το είδος των μέτρων που θα χρησιμοποιηθούν, ενώ βασίζονται σε κοινή εκτίμηση, διαφοροποιείται ανάλογα με το είδος του πλαστικού αντικειμένου, λαμβάνοντας υπόψη την προστιθέμενη αξία της δυναμικής δράσης της ΕΕ και της συμπληρωματικότητας με τη δράση που αναλαμβάνουν τα κράτη μέλη της ΕΕ.

Για ορισμένα αντικείμενα, το πρόβλημα της ρύπανσης (π.χ. καπάκια και καλύμματα για πλαστικές συσκευασίες ποτών) και οι λοιπές επιπτώσεις στο περιβάλλον μπορούν να αντιμετωπιστούν με τον πλέον αποτελεσματικό τρόπο μέσω αλλαγών στον σχεδιασμό των προϊόντων και της αλλαγής σε πιο βιώσιμα υποκατάστατα (π.χ. αντικατάσταση του πλαστικού περιεχομένου). Σε αυτές τις περιπτώσεις, όπου υπάρχει σαφής σύνδεσμος με τις απαιτήσεις του προϊόντος και την εμπορική του πρόσβαση στην εσωτερική αγορά, είναι σημαντικοί οι ισότιμοι όροι ανταγωνισμού για τις επιχειρήσεις.

Επιπλέον, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, αυτή η νομοθετική πρόταση αφήνει κάποια ευχέρεια στα κράτη μέλη να αποφασίσουν ορισμένα μέτρα και να επιλέξουν τις

καταλληλότερες ειδικές μεθόδους για την εφαρμογή και τη συλλογή δεδομένων. Για παράδειγμα, τα κράτη μέλη διαθέτουν μεγάλη ευχέρεια ως προς τη λήψη αποφάσεων σχετικά με τα εθνικά μέτρα, ανάλογα με τις τοπικές συνθήκες, για την υλοποίηση του στόχου της ΕΕ που είναι η σημαντική μείωση στην κατανάλωση ορισμένων αντικειμένων.

- **Αναλογικότητα**

Η πρόταση είναι στοχευμένη και αναλογική, καθώς επικεντρώνεται στα μακροπλαστικά αντικείμενα τα οποία εμφανίζονται συχνότερα στις ευρωπαϊκές παραλίες με καταμέτρηση, δηλαδή τα SUP και τα αλιευτικά εργαλεία. Η εκτίμηση των αντικειμένων με καταμετρήσεις είναι ο καλύτερος διαθέσιμος δείκτης των περιβαλλοντικών, κοινωνικών και οικονομικών επιπτώσεων. Η παρούσα πρωτοβουλία εστιάζει στα δέκα αντικείμενα SUP που εμφανίζονται πιο συχνά και αντιπροσωπεύουν το 86 % όλων των προϊόντων SUP κατά καταμέτρηση (συνιστούν συνεισώς το 43 % όλων των θαλάσσιων απορριμμάτων). Η ρύθμιση όλων των πλαστικών προϊόντων μίας χρήσης, όπως εμφανίζονται στις παραλίες, δεν θα ήταν αναλογική σε σύγκριση με τη δυννητική προστιθέμενη αξία. Θα οδηγούσε σε αχρείαστες δαπάνες και φόρτο για τα κράτη μέλη.

Τα μέτρα για τα αλιευτικά εργαλεία βασίζονται στην αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει» και αποσκοπούν ιδίως στην εξασφάλιση ότι οι παραγωγοί των αλιευτικών εργαλείων που περιέχουν πλαστική ύλη αναλαμβάνουν την ευθύνη για τη φάση όπου τα προϊόντα τους καθίστανται απορρίμματα, ιδιαιτέρως μέσω της βελτίωσης της χωριστής τους συλλογής και επεξεργασίας, συγκεκριμένα της ανακύκλωσης και της εκ νέου χρήσης τους. Τα μέτρα αυτά διευκολύνουν τα θετικά κίνητρα προκειμένου να επιστρέφουν οι αλιείς τα εργαλεία τους στην ξηρά, ενώ εξασφαλίζουν ότι δεν επιβαρύνουν δυσανάλογα τις επιχειρήσεις αλιείας, κυρίως τους αλιείς μικρής κλίμακας.

Η πρόταση είναι κατάλληλη για την αντιμετώπιση ενός επείγοντος περιβαλλοντικού προβλήματος και, μαζί με την ισχύουσα νομοθεσία και τις δράσεις που σχεδιάζονται στη στρατηγική για τις πλαστικές ύλες, για την επίτευξη φιλόδοξων περιβαλλοντικών αποτελεσμάτων, ενώ παράλληλα επιτυγχάνεται θετικός οικονομικός αντίκτυπος, υπάρχει περιορισμένη αλλά θετική επίδραση στην καθαρή απασχόληση, ενθαρρύνεται η καινοτομία, εξασφαλίζεται η αποδοχή του κοινού και υποστηρίζεται η ευρύτερη αποδοτικότητα των πόρων.

Η συνοδευτική εκτίμηση επιπτώσεων παρέχει περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με την αναλογικότητα των στοιχείων της παρούσας νομοθετικής πρότασης.

- **Επιλογή της νομικής πράξης**

Προτείνεται μια ειδική νομοθετική πράξη, προκειμένου να αντιμετωπίσει όλα τα πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης που στοχοθετούνται από ένα νομικό μέσο μέσω του προσδιορισμού ειδικών στόχων και μέτρων με σκοπό την πρόληψη και τη μείωση του αντίκτυπού τους στη θαλάσσια ρύπανση από απορρίμματα. Μια τέτοια ειδική νομοθετική πράξη θεωρείται καταλληλότερη, προκειμένου να αποφευχθεί ένα κατακεραματισμένο νομικό τοπίο, σε σύγκριση με την εναλλακτική προσέγγιση που θα αφορούσε την τροποποίηση αρκετών νομικών πράξεων, όπως της οδηγίας-πλακίου για τη θαλάσσια στρατηγική, της οδηγίας για τις συσκευασίες και τα απορρίμματα συσκευασίας, της οδηγίας-πλακίου για τα απόβλητα, της οδηγίας για τις λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής ή τον κανονισμό ελέγχου της αλιείας.

Ενώ για ορισμένα προϊόντα η εναρμόνιση σε επίπεδο ΕΕ είναι απαραίτητη, για άλλα πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης και για τα αλιευτικά εργαλεία που περιέχουν πλαστική ύλη, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία της ΕΕ για τα απόβλητα, είναι σημαντική η παραχώρηση ορισμένης ευελιξίας στα κράτη μέλη, προκειμένου να επιλέξουν τα πλέον κατάλληλα νομικά, διοικητικά και οικονομικά μέσα για να υλοποιήσουν τους στόχους και τα

μέτρα που έχουν οριστεί. Συνεπώς, η οδηγία είναι το κατάλληλο νομικό μέσο για την επίτευξη των προβλεπόμενων στόχων και μέτρων.

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ, ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΚΤΙΜΗΣΕΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

- **Εκ των υστέρων αξιολογήσεις / έλεγχοι καταλληλότητας της ισχύουσας νομοθεσίας**

Για τους σκοπούς της παρούσας νομοθετικής πρότασης έχει εκπονηθεί ένα εξαντλητικό πανόραμα της ισχύουσας νομοθεσίας, ώστε να εντοπιστούν οι τομείς στους οποίους χρειάζονται συμπληρωματικές δράσεις της ΕΕ για να αντιμετωπιστεί η δημιουργία απορριμμάτων SUP και οι επιπτώσεις τους στο περιβάλλον. Η εν λόγω νομοθεσία συχνά θέτει ως στόχο διαφορετικές πορείες, είναι κατακερματισμένη όσον αφορά την εστίαση και τη φιλοδοξία και δεν έχει ακόμη φέρει τα απαραίτητα αποτελέσματα για τα θαλάσσια απορρίμματα.

Όπως εξηγείται στην ενότητα 2 παραπάνω, η προσφάτως εγκεκριμένη στρατηγική για τις πλαστικές ύλες διαπιστώνει ότι υπάρχει ανάγκη για νομοθετική πρόταση σε επίπεδο ΕΕ που θα θέτει ως στόχο συγκεκριμένα τα SUP.

Σύμφωνα με τη νομοθεσία της ΕΕ για τα απόβλητα, όλα τα απόβλητα θα πρέπει να υπόκεινται σε συλλογή και στην προσήκουσα επεξεργασία. Η νομοθεσία αυτή ορίζει τους στόχους για την ανακύκλωση των αστικών αποβλήτων (65 % μέχρι το 2030) και των αποβλήτων από πλαστικές συσκευασίες (55 % μέχρι το 2030) που θα αυξήσουν περαιτέρω τη συγκράτηση των πλαστικών αποβλήτων. Ωστόσο, τα κράτη μέλη μπορούν να επιτύχουν τους στόχους αυτούς χωρίς ενισχυμένες προσπάθειες σχετικά με τη δημιουργία απορριμμάτων. Οι πλέον πρόσφατες τροποποιήσεις στην οδηγία-πλαίσιο για τα απόβλητα θα απαιτούν από τα κράτη μέλη να λάβουν μέτρα με σκοπό τον εντοπισμό των κύριων πηγών θαλάσσιων απορριμμάτων και να λάβουν μέτρα για την πρόληψη και τη μείωση των απορριμμάτων από τις εν λόγω πηγές. Ωστόσο, μια ποικιλία παραγόντων που συνδέονται με ανεπαρκή υποδομή αποβλήτων και ανάρμοστη καταναλωτική συμπεριφορά θα εξακολουθεί να οδηγεί στη δημιουργία απορριμμάτων και στη διαφυγή των πλαστικών υλών στο περιβάλλον. Η παρούσα πρωτοβουλία συμπληρώνει τη νέα νομοθεσία για τα απόβλητα παρέχοντας λύσεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο για ένα σημαντικό μέρος των πηγών δημιουργίας αποβλήτων. Υπογραμμίζει τη σημασία ενός νομικού μέσου, το οποίο εστιάζει στο προϊόν, που επιβεβαιώνεται από τα αποτελέσματα που πέτυχε η οδηγία για τις πλαστικές σακούλες η οποία ήταν το πρώτο ευρωπαϊκό μέσο αυτού του χαρακτήρα και χάρη στην οποία επιτεύχθηκε πραγματική μείωση της κατανάλωσης και των σχετικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων του στοχευόμενου προϊόντος.

Η αξιολόγηση των προγραμμάτων των μέτρων που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο της οδηγίας-πλασίου για τη θαλάσσια στρατηγική δείχνει ότι παρέχουν μια χρήσιμη επισκόπηση των δράσεων που έχουν αναληφθεί ή προγραμματιστεί, αλλά ότι απαιτούνται πρόσθετα μέτρα για να καταστούν αποτελεσματικά. Η συγκεκριμένη νομοθετική πρόταση προχωρά περαιτέρω μέσω της ρύθμισης επιμέρους πηγών ρύπανσης χάρη στον εντοπισμό των κύριων αιτιών και των οδών διασποράς της θαλάσσιας ρύπανσης από πλαστικά απορρίμματα.

Ένας από τους περιορισμούς της οδηγίας για την επεξεργασία των αστικών λυμάτων, η οποία βρίσκεται στο στάδιο της αξιολόγησης, αφορά τις απαιτήσεις για τη συγκράτηση και την επεξεργασία των υπερχειλίσεων όμβριων υδάτων, οι οποίες θα πρέπει να εξεταστούν εκ νέου. Η παρούσα νέα νομοθετική πρόταση αποσκοπεί στην αντιμετώπιση αυτού του ζητήματος ενθαρρύνοντας εκστρατείες ευαισθητοποίησης και απαιτήσεις επισήμανσης, προκειμένου να

αποφευχθεί η απόρριψη στις αποχετεύσεις των πλαστικών αντικειμένων μίας χρήσης που δεν συγκρατούνται καλά απ' όλα τα συστήματα επεξεργασίας λυμάτων.

Τα απόβλητα από τα αλιευτικά εργαλεία ρυθμίζονται με διάφορες πράξεις της ΕΕ. Ωστόσο, παρατηρούνται ακόμη κενά. Συγκεκριμένα, δεν υπάρχει επί του παρόντος συγκεκριμένο κίνητρο για τους επιχειρηματίες να εξασφαλίσουν ένα μέγιστο ποσοστό επιστροφής για τα απόβλητα αλιευτικών εργαλείων στην ξηρά και δεν υπάρχουν μηχανισμοί επιμερισμού των βαρών. Συνεπώς, η υπό εξέλιξη αναθεώρηση της οδηγίας για τις λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής αποβλήτων έρχεται σε συνδυασμό με την παρούσα πρόταση για τη ρύθμιση των αλιευτικών εργαλείων, καθώς αντιμετωπίζει προηγούμενα αντικίνητρα για τα πλοία να φέρουν πίσω στην ξηρά τα σκουπίδια τους καθώς και τα περισυλλεχθέντα απόβλητα. Επιπλέον, η αναθεώρηση του κανονισμού για τον έλεγχο της αλιείας απαιτεί τη σήμανση εργαλείων για τη μεταφορά εξοπλισμού ανάκτησης επί του σκάφους, για την ανάκτηση απολεσθέντων εργαλείων ή την αναφορά της απώλειάς τους σε περίπτωση που δεν μπορούν να ανακτηθούν μέσω της καθημερινής ηλεκτρονικής υποβολής αναφορών. Ωστόσο, το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο μπορεί να ενισχυθεί περαιτέρω μέσω της παροχής κινήτρων για την πιο αποτελεσματική διαχείριση των αλιευτικών εργαλείων ως μια ειδική πτυχή της διαχείρισης και της ανακύκλωσης αποβλήτων. Η παρούσα νέα νομοθετική πρόταση θέτει ως στόχο να αντιμετωπιστεί αυτό μέσω ενός συστήματος διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού.

- **Διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη**

Η δημόσια διαβούλευση που έλαβε χώρα μεταξύ του Δεκεμβρίου του 2017 και του Φεβρουαρίου του 2018 έλαβε περισσότερες από 1800 συμμετοχές. Ποσοστό 98,5 % των αποκριθέντων θεώρησαν την εν λόγω δράση για την αντιμετώπιση των θαλάσσιων αποβλήτων SUP «απαραίτητη» και το 95 % τη θεώρησαν «απαραίτητη και επείγουσα». Περισσότεροι από το 70 % των κατασκευαστών και πάνω από το 80 % των εμπορικών σημάτων και των φορέων ανακύκλωσης θεώρησαν τη δράση «απαραίτητη και επείγουσα». Μόνο το 2 % των αποκριθέντων ήταν της γνώμης πως δεν θα πρέπει να ληφθούν νέα μέτρα σε ευρωπαϊκό επίπεδο και 79 % ήταν της γνώμης ότι τα μέτρα θα είναι αναποτελεσματικά, αν δεν ληφθούν σε επίπεδο ΕΕ.

Οι αποκριθέντες στη δημόσια διαβούλευση τάχθηκαν σε πολύ μεγάλο βαθμό υπέρ της χρήσης συστημάτων διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού, προκειμένου να καλυφθούν οι δαπάνες καθαρισμού των απορριμμάτων, κι αυτό αποτελεί βασική προστιθέμενη αξία της παρούσας νομοθετικής πρότασης σε σύγκριση με τις ελάχιστες απαιτήσεις που ορίστηκαν στη νομοθεσία της ΕΕ για τα απόβλητα σχετικά με τα συστήματα διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού. Επιπλέον, από τη δημόσια διαβούλευση φάνηκε ότι στηρίζονται νομοθετικές απαιτήσεις για καλύτερο σχεδιασμό, ως μια από τις αποτελεσματικότερες προσεγγίσεις, που θα ακολουθείται από στόχους μείωσης και αυτό ελήφθη υπόψη στην πρόταση ως βασικά μέτρα που πρέπει να εφαρμοστούν από τα κράτη μέλη.

Όσον αφορά τα αλιευτικά εργαλεία, το 88 % των αποκριθέντων ήταν υπέρ των μέτρων που δημιουργούν κίνητρα να μεταφέρονται στην ξηρά τα περισυλλεχθέντα απορρίμματα και τα εργαλεία που κλείνουν τον κύκλο ζωής τους και το 77 % εξέφρασαν την επιθυμία τους για καλύτερες εγκαταστάσεις συλλογής και διαλογής πάνω στα σκάφη και στους λιμένες.

- **Συλλογή και χρήση εμπειρογνωσίας**

Σύμφωνα με την οδηγία-πλαίσιο για τη θαλάσσια στρατηγική, συγκεντρώθηκαν πληροφορίες για τα θαλάσσια απορρίμματα που εμφανίζονται σε ευρωπαϊκές ακτές από την τεχνική ομάδα του Κοινού Κέντρου Ερευνών για τα θαλάσσια απορρίμματα (προγράμματα παρακολούθησης, εκστρατείες καθαρισμού και ερευνητικά προγράμματα) από 276 παραλίες 17 κρατών μελών της ΕΕ και από τέσσερις περιφερειακές θάλασσες κατά τη διάρκεια του

2016. Παρατηρήθηκαν συνολικά 355 671 αντικείμενα κατά τη διάρκεια 679 ερευνών και ταξινομήθηκαν ανάλογα με την αφθονία, κυρίως σύμφωνα με τον γενικό κατάλογο κατηγοριών των απορριμμάτων στην παραλία ο οποίος περιλαμβάνεται στην οδηγία-πλαίσιο για τη θαλάσσια στρατηγική. Ο κατάλογος του ΚΚΕρ χρησιμοποιήθηκε ακολούθως ώστε να καταρτιστεί βραχύτερος κατάλογος διακριτών κατηγοριοποιήσεων που προβλέπουν τις σχετικές συνεισφορές των αντικειμένων που είναι παρόμοια όσον αφορά την πηγή, τη χρήση ή το υλικό και που εμπίπτουν γενικά στο πεδίο ενός καθορισμένου τομέα πολιτικής. Τα δεδομένα αυτά συμπληρώθηκαν επίσης από ορισμένα προγράμματα που είναι ήδη σε εξέλιξη, όπως το πρόγραμμα «Marine Litter Watch»²⁰, που αναπτύχθηκε από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος.

Η σύμπραξη του Ευρωπαϊκού Δικτύου Παρατηρήσεων²¹ και Δεδομένων της Θάλασσας (EMODnet)²² και των συμβάσεων περιφερειακών θαλασσών συνεισέφεραν επίσης κρίσιμης σημασίας εμπειρογνωσία στην παρούσα νομοθετική πρόταση, για παράδειγμα μέσω της συνεισφοράς στο έργο του ΚΚΕρ για τη συγκέντρωση και την εναρμόνιση των δεδομένων προκειμένου να παρασχεθεί μια καλύτερη συνολική εικόνα των συγκεντρώσεων πλαστικών απορριμμάτων στις ευρωπαϊκές θάλασσες και στους βυθούς.

Όσον αφορά τα προϊόντα SUP και τα αλιευτικά εργαλεία, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή βασίστηκε επίσης στο έργο εξωτερικών συμβούλων. Όσον αφορά τα προϊόντα SUP, βάσει των δεδομένων του ΚΚΕρ, οι εξωτερικοί σύμβουλοι ανέλυσαν τις κύριες αιτίες και τις οδούς διασποράς των θαλάσσιων απορριμμάτων και τα πιθανά βασικά μέτρα που θα προωθηθούν στη νέα νομοθετική πρόταση, προκειμένου να αντιμετωπιστούν τα SUP. Όσον αφορά τα αλιευτικά εργαλεία, διενεργήθηκε χωριστή ενδελεχής μελέτη²³ για να εντοπιστούν τα νομοθετικά κενά και να καθοριστεί ποια μέτρα θα πρέπει να συμπληρώσουν το υφιστάμενο βασικό σενάριο, προκειμένου να μειωθούν οι επιπτώσεις των αλιευτικών εργαλείων στο θαλάσσιο περιβάλλον. Η ανάλυση έλαβε υπόψη τη βιβλιογραφία της υφιστάμενης έρευνας, τα εργαστήρια στα οποία συμμετείχαν υπάλληλοι της Επιτροπής και εξωτερικοί φορείς και τις έρευνες που έγιναν από το γραφείο, συμπεριλαμβανομένων των ερευνών στις βάσεις δεδομένων του PRODCOM και της Eurostat (δεδομένα για το εξωτερικό εμπόριο, τις εισαγωγές, τις εξαγωγές και την παραγωγή της ΕΕ).

Κατά τη διάρκεια της μελέτης διενεργήθηκαν διάφορες επίσημες και ανεπίσημες συνεντεύξεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη από δημόσιους οργανισμούς, ΜΚΟ, βιομηχανικές ενώσεις και επιχειρήσεις με σκοπό να υποστηριχτεί η ανάπτυξη της ανάλυσης του προβλήματος και των επιπτώσεων. Οι συνεντεύξεις αυτές εξέτασαν τι ήταν τεχνικά εφικτό και τις πιθανές άμεσες συνέπειες ορισμένων επιλογών. Οι συνεντεύξεις χρησιμοποιήθηκαν επίσης για τη συγκέντρωση ειδικών δεδομένων όσον αφορά τις επιδόσεις και τις δαπάνες και τον τρόπο που αυτές μπορούν να αλλάξουν ως αποτέλεσμα των πιθανών μέτρων παρέμβασης.

- **Εκτίμηση επιπτώσεων**

Περίληψη της εκτίμησης επιπτώσεων επισυνάπτεται στην πρόταση. Η επιτροπή ρυθμιστικού ελέγχου εξέδωσε αρνητική γνώμη, την οποία ακολούθησε δεύτερη γνώμη, θετική με επιφυλάξεις²⁴, βάσει αναθεωρημένης εκτίμησης επιπτώσεων. Στην τελική γνώμη η επιτροπή

²⁰ <https://www.eea.europa.eu/themes/water/europes-seas-and-coasts/marine-litterwatch>

²¹ <http://www.emodnet.eu/>

²² http://ec.europa.eu/environment/marine/international-cooperation/regional-sea-conventions/index_en.htm

²³ Μελέτη για την υποστήριξη της εκτίμησης των επιπτώσεων για τις επιλογές μείωσης του επιπέδου και των επιζήμιων επιπτώσεων των πλαστικών υλών στην αλιεία.

²⁴ <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/?fuseaction=ia&year=2017&serviceId=&s=Chercher>

ρυθμιστικού ελέγχου αναγνωρίζει ότι η αναθεωρημένη έκθεση δείχνει σαφέστερα το πεδίο εφαρμογής της πρωτοβουλίας που περιορίζεται στα μακροπλαστικά. Περαιτέρω λεπτομέρειες ζητήθηκαν κυρίως για τον συμπληρωματικό ρόλο ενός νέου μέσου στην υφιστάμενη νομοθεσία, τόσο σε σχέση με 1) τα αλιευτικά εργαλεία (προστιθέμενη αξία σε σύγκριση με τον κανονισμό ελέγχου, την οδηγία για τις λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής αποβλήτων και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας) όσο και 2) σχετικά με τα προϊόντα SUP (επεξήγηση της έλλειψης φιλοδοξίας της ισχύουσας νομοθεσίας ή αδύναμη εφαρμογή). Η επιτροπή ρυθμιστικού ελέγχου ζήτησε περαιτέρω πληροφορίες ως προς τον επιβλαβή χαρακτήρα των προϊόντων SUP ως ομάδας και ως μεμονωμένων αντικειμένων και ως προς το ενδεχόμενο επιμέρους ενέργειες των κρατών μελών να οδηγήσουν σε κατακερματισμό της αγοράς.

Συμπερασματικά, στην τελική εκτίμηση επιπτώσεων διευκρινίζεται περαιτέρω ότι η ρύπανση από θαλάσσια απορρίμματα προκαλεί οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική βλάβη και περιγράφεται ο τρόπος με τον οποίο καλύπτονται τα κενά του υφιστάμενου κεκτημένου, καθώς η υφιστάμενη νομοθεσία για τη διαχείριση των αποβλήτων, την επεξεργασία των λυμάτων, τις λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής αποβλήτων κ.λπ. δεν αντιμετωπίζει επαρκώς τις κύριες αιτίες του προβλήματος για τις επιπτώσεις των συγκεκριμένων αντικειμένων. Όσον αφορά τα προϊόντα SUP, η νομοθεσία για τα απορρίμματα θα έχει συνέπειες κυρίως για την αύξηση της ανακύκλωσης, με μικρότερο αντίκτυπο στη δημιουργία απορριμμάτων. Τα μέτρα που λαμβάνονται σε πρώιμα στάδια και αποσκοπούν στη μείωση της κατανάλωσης είναι πιο αποδοτικά. Η εκτίμηση των επιπτώσεων επιβεβαίωσε ότι, ως ομάδα, τα πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης που εμφανίζονται συχνότερα και τα αλιευτικά εργαλεία αποτελούν πολύ μεγάλο ποσοστό των θαλάσσιων μακροαπορριμμάτων. Συνιστούν περίπου το 70 % των απορριμμάτων στην παραλία στις καταμετρήσεις, αλλά η συνεισφορά τους μετριέται για κάθε μεμονωμένο αντικείμενο. Στην περίπτωση των αλιευτικών εργαλείων, η ανάπτυξη πρόσθετων μέτρων ήταν μέρος της προσέγγισης που ακολουθήθηκε στο πλαίσιο της στρατηγικής της ΕΕ για τις πλαστικές ύλες και της προτεινόμενης αναθεώρησης της οδηγίας για τις λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής αποβλήτων²⁵. Στην προτεινόμενη αναθεώρηση της εν λόγω οδηγίας οι αλιείς δεν θα τιμωρούνται για τη μεταφορά των αποβλήτων τους στην ξηρά. Εντούτοις, τα λιμενικά τέλη θα αυξάνονται αν μεταφέρονται περισσότερα απόβλητα στην ξηρά και οι εγκαταστάσεις επεξεργασίας των αποβλήτων πρέπει να αναβαθμιστούν, ιδίως στους μικρούς αλιευτικούς λιμένες που χρησιμοποιούνται από πολλά σκάφη. Επιπλέον της εξασφάλισης ενισχυμένης διαχείρισης των αποβλήτων των αλιευτικών εργαλείων άπαξ και φτάνουν στον λιμένα, το προτεινόμενο σύστημα διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού εξασφαλίζει ότι οι παραγωγοί των αλιευτικών εργαλείων που περιέχουν πλαστική ύλη αναλαμβάνουν τις δαπάνες διαχείρισης της ροής των αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένων ορισμένων ή όλων των δαπανών που σχετίζονται με τις λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής.

Επιπλέον, η εκτίμηση υποδεικνύει αυξημένο και αποδεδειγμένο κίνδυνο κατακερματισμού της αγοράς, συγκεκριμένα ως προς τον τρόπο που οι περιφέρειες ή τα μεμονωμένα κράτη μέλη διαχειρίζονται το θέμα των προϊόντων SUP και των αλιευτικών εργαλείων. Η παρούσα πρόταση συνεπώς αποσκοπεί στην εξασφάλιση μίας ελάχιστης συνοχής των μέτρων σε όλα τα κράτη μέλη, προκειμένου να αποφευχθούν ανισότιμοι όροι ανταγωνισμού που θα στρέβλωναν ενδεχομένως την ανταγωνιστικότητα μεταξύ των επιχειρήσεων, κάτι που με τη σειρά του θα διακύβευε την επίτευξη του στόχου της μείωσης των απορριμμάτων. Η παρούσα νομοθετική πρόταση επιτυγχάνει τη σωστή ισορροπία μεταξύ διαθέσιμων εναλλακτικών λύσεων και της ανάγκης για εναρμόνιση.

²⁵

COM(2018) 33 final.

Τέλος, η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να ηγηθεί της αντιμετώπισης της ρύπανσης από θαλάσσια απορρίμματα στις ευρωπαϊκές θάλασσες μέσω των δράσεων των συμβάσεων για τις περιφερειακές θάλασσες, αλλά και σε διεθνές επίπεδο. Με την ανάληψη δράσης, η ΕΕ θα κινητοποιήσει άλλες χώρες για να δράσουν, με αποτέλεσμα τη συνολική μείωση των θαλάσσιων απορριμμάτων στις ευρωπαϊκές θάλασσες και πέραν αυτών.

Η άμεση νομική δράση όσον αφορά τα αντικείμενα αυτά είναι συνεπώς σε μεγάλο βαθμό συναφής με τη δράση κατά της θαλάσσιας ρύπανσης.

Πλαστικά αντικείμενα μίας χρήσης

Η εκτίμηση επιπτώσεων εξετάζει ένα ευρύ φάσμα μέτρων. Έγινε προσομοίωση τεσσάρων επιλογών ή σεναρίων, με επιλογή διαφορετικών μέτρων που εφαρμόστηκαν σε διαφορετικά αντικείμενα. Οι επιλογές που ακολουθούν παρατίθενται κατά σειρά αυξανόμενων επιπέδων φιλοδοξίας όσον αφορά τα συνολικά αποτελέσματα. Στο πλαίσιο αυτό εξετάστηκαν ιδιαίτερα οι αναμενόμενες επιπτώσεις στη ροή των SUP στο θαλάσσιο περιβάλλον.

Η εξέταση κατέληξε σε τρεις κατηγορίες αντικειμένων:

- Για τα αντικείμενα για τα οποία υπάρχουν διαθέσιμες βιώσιμες εναλλακτικές προτάσεις, ο στόχος είναι να προτιμηθούν οι λιγότερο επιβλαβείς εναλλακτικές προτάσεις.
- Αντικείμενα για τα οποία δεν υφίστανται εναλλακτικές προτάσεις. Για τα συγκεκριμένα αντικείμενα, ο στόχος είναι ο περιορισμός της βλάβης μέσω της καλύτερης πληροφόρησης των καταναλωτών και με το να καταστούν οι παραγωγικοί οικονομικά υπεύθυνοι για τις συνέπειες στο περιβάλλον.
- Τα αντικείμενα που συγκρατούνται ήδη με αποδοτικό τρόπο, όπου ο στόχος είναι να διασφαλιστεί ότι θα καταλήξουν στην υφιστάμενη (ή επικείμενη) χωριστή συλλογή και στο κύκλωμα ανακύκλωσης.

Τα τέσσερα σενάρια συγκρίθηκαν με το βασικό σενάριο 1 και περιγράφονται παρακάτω.

Σενάριο 2α - Μικρότερος αντίκτυπος για τη μείωση των θαλάσσιων απορριμμάτων

Αυτό το σενάριο θα αντιμετωπίσει τις κύριες αιτίες με περιορισμένο τρόπο. Περιλαμβάνει ενημερωτικές εκστρατείες, εθελοντικές δράσεις και επισήμανση που θα μπορούσαν να αυξήσουν τη γενική ευαισθητοποίηση (π.χ. για το θέμα των απορριμμάτων, τις συνήθειες οδού διασποράς, τη σωστή διάθεση), και κατά συνέπεια να επηρεάσουν τη συμπεριφορά των καταναλωτών. Ωστόσο, είναι ασαφές το ποιο θα είναι το αποτέλεσμα, καθώς είναι λίγα τα στοιχεία που δείχνουν ότι μια τέτοια ευαισθητοποίηση αλλάζει πραγματικά τη συμπεριφορά των ανθρώπων.

Σενάριο 2β - Μεσαίος αντίκτυπος για τη μείωση των θαλάσσιων απορριμμάτων

Αυτό το σενάριο είναι πιο αποτελεσματικό από το 2α, αλλά παρουσιάζει μεγαλύτερες δυσκολίες στην εφαρμογή του και συνεπάγεται περισσότερες δαπάνες και φόρτο για εκείνους που θίγονται.

Σενάριο 2γ - Μεσαίος προς υψηλός αντίκτυπος για τη μείωση των θαλάσσιων απορριμμάτων (επιλεγθείσα επιλογή)

Αυτό το σενάριο θα αντιμετώπιζε τους υποκείμενους αιτιώδεις παράγοντες επαρκέστερα και προχωρεί ακόμη ένα βήμα για την αλλαγή της συμπεριφοράς των καταναλωτών. Περιλαμβάνει μέτρα σχεδιασμού προϊόντος για τις φιάλες ποτών, ώστε τα μη αποσπώμενα καπάκια να συμβάλουν άμεσα στον περιορισμό της διαφυγής στο περιβάλλον.

Σενάριο 2δ - Ο μεγαλύτερος αντίκτυπος για τη μείωση των θαλάσσιων απορριμμάτων

Με αυτό το σενάριο αντιμετωπίζονται ακόμη καλύτερα οι αιτιώδεις παράγοντες, ιδίως η έλλειψη κινήτρων για τη συλλογή και τη σωστή διαχείριση των SUP στο τέλος του κύκλου της ζωής τους, αλλά έχει υψηλότερο κόστος, συγκεκριμένα όσον αφορά την επεξεργασία των λυμάτων. Περιλαμβάνει τη θέσπιση ενός συστήματος επιστροφής της εγγύησης ή ισοδύναμων συστημάτων και θα συνεπαγόταν πρόσθετη δαπάνη (περίπου 1,4 δις. EUR για την ΕΕ), αλλά θα μείωνε σημαντικά περαιτέρω τα θαλάσσια απορρίμματα και θα βελτιώνε επίσης την ποιότητα του συλλεγόμενου υλικού και τα ποσοστά ανακύκλωσης. Όπως σε όλα

τα συστήματα διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού, το κόστος θέσπισης και λειτουργίας ενός συστήματος επιστροφής της εγγύησης βαρύνει συνήθως τους οικονομικούς παράγοντες που εμπλέκονται στην οικεία αλυσίδα εφοδιασμού σε συνάρτηση με την οργάνωση, και όχι τις δημόσιες αρχές. Οι βέλτιστες πρακτικές για τις μονάδες επεξεργασίας των λυμάτων θα βελτίωναν την υποδομή, αλλά θα απαιτούσαν σημαντική πρόσθετη επένδυση περίπου 7,7 δισ. EUR ανά έτος. Το μέτρο αυτό είναι δύσκολο να δικαιολογηθεί αν ο στόχος ήταν μόνον να λυθεί το θέμα με τα υγρά μαντηλάκια, αλλά είναι χρήσιμο για ένα πολύ ευρύτερο φάσμα εκπομπών ρύπων. Η συνεχιζόμενη αξιολόγηση της οδηγίας για την επεξεργασία των αστικών λυμάτων θα παρέχει περισσότερο λεπτομερή δεδομένα σχετικά με αυτό το θέμα.

Για να αποφευχθούν ακούσιες συνέπειες όσον αφορά τον οικονομικό, περιβαλλοντικό και κοινωνικό αντίκτυπο, θεωρείται ότι η μετάβαση προς τις εναλλακτικές λύσεις θα πρέπει να προσανατολίζεται προς τα αποτελέσματα και να διαθέτει ευρύ χώρο δυναμικών λύσεων. Μια τέτοια προσέγγιση είναι σύμφωνη με την αρχή της καινοτομίας και καθιστά τη νομοθετική πρόταση προσανατολισμένη προς το μέλλον (μακρόπνοη) και φιλική προς την καινοτομία.

Σύμφωνα με την ανάλυση που διενεργήθηκε για τις διαφορετικές επιλογές πολιτικής και όσον αφορά τις ιδιαιτερότητες κάθε στοχευόμενου αντικειμένου SUP, το σενάριο 2γ έχει επιλεγεί ως η προτιμώμενη επιλογή. Σε αυτό περιλαμβάνονται τα ακόλουθα μέτρα:

- περιορισμοί ως προς τη διάθεση στην αγορά των SUP για τα οποία υπάρχουν άμεσα διαθέσιμες εναλλακτικές λύσεις (π.χ. καλαμάκια).
- γενικοί στόχοι μείωσης (π.χ. κυπελλάκια, περιέκτες φαγητού) που επιτρέπουν στα κράτη μέλη να θεσπίσουν τα δικά τους μέτρα για να επιτύχουν τη μείωση. Το κόστος εφαρμογής των μέτρων αυτών θα εξαρτηθεί συνεπώς από την επιλογή και τον σχεδιασμό των μέτρων που θεσπίζονται σε εθνικό επίπεδο.
- μέτρα ευαισθητοποίησης και συστήματα διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού για όλα τα αντικείμενα που δεν εμπίπτουν στο μέτρο περιορισμού της αγοράς, με σκοπό να συνεισφέρουν στο κόστος πρόληψης και διαχείρισης των αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένου του καθαρισμού των απορριμμάτων, εξαιρουμένων των αλιευτικών εργαλείων.
- απαιτήσεις επισήμανσης για να ενημερώνονται οι καταναλωτές σχετικά με τις κατάλληλες εργασίες διάθεσης αποβλήτων ή τα μέσα διάθεσης που πρέπει να αποφεύγονται (π.χ. υγρά μαντηλάκια).
- μέτρα σχετικά με τον σχεδιασμό προϊόντος (π.χ. φιάλες ποτών που συνδέονται με μη αποσπώμενα καπάκια).

Ωστόσο, η εκτίμηση επιπτώσεων δείχνει ότι τα συστήματα επιστροφής της εγγύησης ή ισοδύναμα συστήματα για πλαστικές φιάλες ποτών που οδηγούν σε παρόμοια υψηλά ποσοστά συλλογής (εξετάστηκαν ως μέρος της επιλογής 2δ) μπορεί να συνιστούν ένα πολύ αποτελεσματικό μέσο που οδηγεί σε υψηλά ποσοστά συλλογής, προλαμβάνοντας τη δημιουργία απορριμμάτων και συγκεκριμένα θαλάσσιων απορριμμάτων. Τα συστήματα επιστροφής εγγύησης προστέθηκαν συνεπώς στο προτιμώμενο μείγμα πολιτικής. Έχουν άμεσο θετικό αντίκτυπο στη συλλογή λόγω του ποσού εγγύησης και οδηγούν σε βελτιωμένη ποιότητα του συλλεγόμενου υλικού και, συνεπώς, σε υψηλής ποιότητας ανακυκλώσιμα προϊόντα. Ενώ παραχωρείται ευελιξία στα κράτη μέλη, ώστε να επιλέξουν τα κατάλληλα μέσα, προτείνεται συνεπώς να οριστεί ελάχιστος ποσοτικός στόχος χωριστής συλλογής σε επίπεδο που αντανάκλα το διάμεσο επίπεδο του ποσοστού συλλογής των υφιστάμενων συστημάτων επιστροφής της εγγύησης για τις πλαστικές φιάλες μίας χρήσης στην ΕΕ (90 %). Τα συστήματα επιστροφής της εγγύησης ή ισοδύναμα συστήματα μπορούν επίσης να προσφέρουν λύσεις και υποδομή για την επίτευξη καλύτερου επιπέδου συλλογής των

περιεκτών ποτών που είναι κατασκευασμένοι από άλλα υλικά, ανάλογα με τους ποσοτικούς στόχους για την ανακύκλωση συσκευασιών, ιδίως από αλουμίνιο. Συνεπώς, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο να λάβουν τέτοια μέτρα και για τις συσκευασίες ποτών από άλλα υλικά.

Για να είναι εφικτή η εφαρμογή, για τα υγρά μαντηλάκια η ενδεχόμενη πρόταση είναι να επιλεγεί η επιλογή 2β η οποία προβλέπει υποχρεώσεις διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού, απαιτήσεις επισήμανσης και μέτρα ευαισθητοποίησης. Για τις σερβιέτες υγιεινής, προτείνονται μέτρα σχετικά με απαιτήσεις επισήμανσης και ευαισθητοποίησης.

Υπάρχει ήδη σχετική νομοθεσία, δηλαδή η οδηγία για τις συσκευασίες και τα απορρίμματα συσκευασίας, στην οποία καθορίζονται στόχοι μείωσης της κατανάλωσης για τις λεπτές πλαστικές σακούλες μεταφοράς, συμπεριλαμβανομένων των πολύ λεπτών πλαστικών σακουλών μεταφοράς, οι οποίες είναι επίσης μέρος των αντικειμένων που εμφανίζονται συχνότερα στις παραλίες της Ένωσης. Στην παρούσα πρόταση προβλέπεται συμπληρωματικά διευρυμένη ευθύνη του παραγωγού και μέτρα για την αύξηση της ευαισθητοποίησης για όλες τις λεπτές πλαστικές σακούλες μεταφοράς.

Αλιευτικά εργαλεία

Το πρώτο εξεταζόμενο σενάριο συνίσταται στην πλήρη εφαρμογή των υφιστάμενων μέτρων και προτάσεων που έχουν ήδη υποβληθεί, με τα ακόλουθα μειονεκτήματα:

- Στο πλαίσιο του αναθεωρημένου κανονισμού ελέγχου δεν υπάρχει ειδικό συγκεκριμένο κίνητρο για τους αλιείς, προκειμένου να αυξήσουν την ποσότητα των αλιευτικών εργαλείων που δεν αναφέρουν ως απολεσθέντα και να τα φέρνουν πίσω στην ξηρά.
- Ενώ η αναθεωρημένη οδηγία για τις λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής μειώνει σημαντικά το αντικίνητρο του κόστους και του φόρτου, ώστε να μεταφέρουν οι αλιείς τα εργαλεία και άλλα απορρίμματα πίσω στον λιμένα, αποσκοπεί γενικά στη βελτίωση της συλλογής αποβλήτων από πλοία (μεταξύ άλλων και από τα αλιευτικά σκάφη), δηλ. δεν θέτει ως συγκεκριμένο στόχο τη διαχείριση των αποβλήτων των αλιευτικών εργαλείων. Δεν περιλαμβάνει άμεσα θετικά κίνητρα για τη συλλογή όλων των αποβλήτων των αλιευτικών εργαλείων και για την επακόλουθη επεξεργασία τους με τρόπο που μεγιστοποιεί την επαναχρησιμοποίηση και τη δυνατότητα ανακύκλωσης του πλαστικού περιεχομένου στα αλιευτικά εργαλεία. Τα μέτρα των κρατών μελών που αποσκοπούν στην ενδυνάμωση των δυνατοτήτων συλλογής αποβλήτων και εργαλείων ή στην ανάπτυξη σχημάτων ανακύκλωσης για τα αλιευτικά εργαλεία είναι εξαιρετικά ανομοιογενή και τοπικά για να είναι αποτελεσματικά. Για τον λόγο αυτό, η πρόταση για την αναθεωρημένη οδηγία για τις λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής αποβλήτων προβλέπει ότι θα εξεταστούν περαιτέρω βήματα για τη βελτίωση της συλλογής και της επεξεργασίας των αλιευτικών εργαλείων στο πλαίσιο της στρατηγικής της ΕΕ για τις πλαστικές ύλες²⁶.

Το δεύτερο εξεταζόμενο σενάριο συνίσταται στη θέσπιση συστήματος διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού για τα αλιευτικά εργαλεία που περιέχουν πλαστική ύλη.

Το τρίτο εξεταζόμενο σενάριο συνίσταται στην ενδυνάμωση της πρότασης για ένα σύστημα διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού μέσω της προσθήκης ενός συστήματος επιστροφής εγγύησης και ενός στόχου ανακύκλωσης που θα ενισχύσουν περαιτέρω το επίπεδο επιστροφής του εξοπλισμού. Ωστόσο, η εφαρμογή του συνεπάγεται περισσότερες δαπάνες, δυνητικά αυξημένες δαπάνες για τον τομέα, ενώ παράλληλα αυξάνεται και ο διοικητικός φόρτος. Επιπλέον, στην περίπτωση των αλιευτικών εργαλείων, και σε αντίθεση με τα πλαστικά υλικά της ξηράς, ο κίνδυνος απώλειας της εγγύησης είναι σχετικά υψηλός, οπότε μειώνεται δυνητικά ο αντίκτυπός της ως κίνητρο.

Μέρος της επιλογής αυτής ήταν επίσης ο καθορισμός ενός στόχου ανακύκλωσης. Η πολυπλοκότητα του καθορισμού ενός τέτοιου στόχου, καθώς και ο διοικητικός φόρτος και οι δαπάνες της παρακολούθησής του θεωρήθηκαν δυσανάλογες, ιδίως σε ένα πλαίσιο όπου η οργάνωση ενός συστήματος διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού από μόνη της είναι ήδη πιθανόν να ενεργοποιήσει την περαιτέρω ανάπτυξη της υφιστάμενης μικρής αγοράς για την ανακύκλωση των υλικών των αλιευτικών εργαλείων.

Ένα τέταρτο σενάριο προσθέτει εντός του συστήματος διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού την υποχρέωση χρηματοδότησης συστήματος υποχρεωτικής ανάκτησης του αλιευτικού εξοπλισμού. Αυτό κρίθηκε δυσανάλογο, επαναληπτικό και ανεφάρμοστο. Θα καθιστούσε τους παραγωγούς αλιευτικών εργαλείων υπεύθυνους να καλύπτουν τις δαπάνες ενεργειών ανάκτησης που βασίζονται σε εθελοντική συμμετοχή και υποστηρίζονται επί του παρόντος από τοπικά, εθνικά και ενωσιακά χρηματοοικονομικά μέσα. Η ανάκτηση εξοπλισμού

²⁶ Αιτιολογική έκθεση η οποία περιλαμβάνεται στο COM(2018)33 final.

περιλαμβάνεται ήδη ως υποχρέωση στον κανονισμό ελέγχου στο πλαίσιο της κοινής αλιευτικής πολιτικής.

Συνεπώς, το πλέον αποτελεσματικό σενάριο προκειμένου να καλυφθούν τα αλιευτικά εργαλεία και να συμπληρωθούν τα υφιστάμενα νομοθετικά κενά είναι η θέσπιση συστήματος διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού για τους παραγωγούς των αλιευτικών εργαλείων που περιέχουν πλαστική ύλη. Η επιλογή αυτή θεωρείται ότι έχει τη συνολικά αποτελεσματικότερη δυνατή επίπτωση στη μείωση της συμβολής των αλιευτικών εργαλείων που έχουν εγκαταλειφθεί, χαθεί και απορριφθεί και του εξοπλισμού υδατοκαλλιέργειας στα θαλάσσια απορρίμματα. Θα υποστηρίξει και θα διευκολύνει την πλήρη εφαρμογή άλλων μέσων και θα βοηθήσει περαιτέρω τη μείωση της ποσότητας εισροής απορριμμάτων από τα αλιευτικά εργαλεία. Συγκεκριμένα, βασίζεται και συμπληρώνει τον κανονισμό ελέγχου και την προτεινόμενη αναθεωρημένη οδηγία για τις λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής μέσω της προσθήκης ενός ειδικού μηχανισμού διευκόλυνσης της χωριστής συλλογής και επιστροφής των αλιευτικών εργαλείων σε συστήματα συλλογής και επεξεργασίας αποβλήτων αλιευτικού εξοπλισμού, ιδίως της ανακύκλωσης. Αυτό θα συνεισφέρει ιδίως στην ελάφρυνση των επιβαρύνσεων για μικρούς λιμένες και/ή επιχειρήσεις αλιείας οι οποίοι/-ες ενδέχεται να αντιμετωπίζουν υψηλότερες δαπάνες από την αυξημένη συλλογή και επεξεργασία των αποβλήτων των αλιευτικών εργαλείων άπαξ και παραδίδονται στους λιμένες.

Αυτό το είδος θετικού κινήτρου για τη μεταφορά των απορριμμάτων στην ξηρά γίνεται αντιληπτό από την πλειονότητα των ενδιαφερόμενων μερών ως ο πλέον αποτελεσματικός τρόπος μείωσης της απώλειας εξοπλισμού στη θάλασσα.

- **Καταλληλότητα και απλούστευση του κανονιστικού πλαισίου**

Κρίθηκε αδικαιολόγητο να εξαιρεθούν οι πολύ μικρές επιχειρήσεις από την πρωτοβουλία ή να προβλεφθούν ελαφρύτερα συστήματα για τις ΜΜΕ. Εντούτοις, τα μέτρα που προβλέπονται στην παρούσα πρωτοβουλία αναμένεται να αυξήσουν τις ευκαιρίες για τις πολύ μικρές και τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις στην Ευρώπη. Οι ευρωπαϊκές εταιρείες που έχουν ήδη υιοθετήσει κυκλικό σχεδιασμό και κυκλικά επιχειρηματικά μοντέλα θα έχουν μεγαλύτερη αγορά και ενισχυμένη εμπορική δραστηριότητα, επενδύσεις και επιχειρηματικές ευκαιρίες. Οι περισσότερες από τις 50.000 εταιρείες στον τομέα των μεταποιητών πλαστικών υλών στην ΕΕ είναι μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Οι επιπτώσεις στις εταιρείες αυτές θα εξαρτηθούν από το κατά πόσον οι επιχειρηματικές τους δραστηριότητες εξαρτώνται από προϊόντα SUP και από την ικανότητά τους να μεταβούν στην κατασκευή άλλων πλαστικών αντικειμένων. Μεγάλο μέρος των πλαστικών SUP για τα οποία τίθενται περιορισμοί στην αγορά παράγονται εκτός της ΕΕ. Επιπλέον, οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις όπως οι έμποροι λιανικής μπορεί να επηρεαστούν θετικά, σε περίπτωση που δεν είναι αναγκασμένοι να αγοράζουν προϊόντα μίας χρήσης που συνοδεύουν ή περιέχουν το ποτό ή το φαγητό που πωλούν. Οι μειωμένες καταναλωτικές δαπάνες θα μεταφραστούν σε μείωση των λιανικών πωλήσεων, αλλά θα υπάρξει επανεξισορρόπηση, δεδομένου ότι οι καταναλωτές θα ξοδεύουν τα χρήματά τους σε εναλλακτικά προϊόντα και θα ευνοούνται οι καινοτόμες λύσεις. Νέα επιχειρηματικά μοντέλα θα αναπτυχθούν για τη διάθεση αντικειμένων πολλαπλής χρήσης στους καταναλωτές και αυτό θα μπορούσε να μειώσει το κόστος, ειδικά καθώς οι επιλογές κλιμακώνονται.

Για να ελαχιστοποιηθεί το κόστος συμμόρφωσης για τα κράτη μέλη και τις επιχειρήσεις, οι σχεδιαζόμενες ρυθμίσεις για την παρακολούθηση και την υποβολή εκθέσεων είναι απλές και πρέπει, στο μέτρο του δυνατού, να επωφεληθούν από τις συνέργειες με τα υφιστάμενα συστήματα υποβολής εκθέσεων, όπως εξηγείται στην ενότητα 5 κατωτέρω.

- **Θεμελιώδη δικαιώματα**

Η πρόταση δεν έχει επιπτώσεις στην προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Η πρόταση δεν έχει δημοσιονομικές επιπτώσεις για την Ένωση.

5. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- **Σχέδια εφαρμογής και ρυθμίσεις παρακολούθησης, αξιολόγησης και υποβολής εκθέσεων**

Η οργάνωση και οι μέθοδοι συλλογής δεδομένων, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, θα πρέπει να παραμένουν στην αρμοδιότητα των κρατών μελών.

Η καταμέτρηση των αντικειμένων που εμφανίζονται στις παραλίες παραμένει αποτελεσματικός δείκτης για την αξιολόγηση της ποσότητας των θαλάσσιων απορριμμάτων που εμφανίζονται στις ευρωπαϊκές ακτές και για την εξέλιξη των πλαστικών αντικειμένων μίας χρήσης που εμφανίζονται συχνότερα. Για παράδειγμα στην Ιρλανδία έχει παρατηρηθεί ραγδαία μείωση των πλαστικών σακουλών που εμφανίζονται στις παραλίες, κατόπιν της εφαρμογής της οδηγίας για τις πλαστικές σακούλες. Τα κράτη μέλη χρησιμοποιούν τη μεθοδολογία που αναπτύχθηκε από την τεχνική ομάδα για τα θαλάσσια απορρίμματα η οποία έχει συσταθεί στο πλαίσιο της οδηγίας-πλαίσιου για τη θαλάσσια στρατηγική, η οποία ορίζεται επίσης στις τεχνικές εκθέσεις του ΚΚΕρ. Μια αναθεωρημένη απόφαση της Επιτροπής, που εγκρίθηκε τον Απρίλιο του 2017, θεσπίζει κριτήρια και μεθοδολογικά πρότυπα. Απαιτεί να παρακολουθούνται τα απορρίμματα στην ακτογραμμή σε κάθε περίπτωση και ενδεχομένως να παρακολουθούνται στην επιφάνεια και στον βυθό της θάλασσας, καθώς και να συλλέγονται πληροφορίες σχετικά με την πηγή και τις οδούς διασποράς των απορριμμάτων, όπου είναι εφικτό.

Απαιτείται επίσης παρακολούθηση όσον αφορά τα μέτρα μείωσης κατανάλωσης των SUP. Προτείνεται να βασίζεται η παρακολούθηση αυτή σε δεδομένα των σχετικών πλαστικών προϊόντων μίας χρήσης που διατίθενται στην αγορά εντός ενός έτους. Όπου είναι απαραίτητο, θα θεσπιστούν εναρμονισμένοι κανόνες για τη συλλογή τέτοιων δεδομένων και τη μορφή της υποβολής εκθέσεων στην επιτροπή για τα απόβλητα η οποία συστάθηκε στο πλαίσιο της νομοθεσίας της ΕΕ για τα απόβλητα. Όπου είναι εφικτό θα πρέπει να αξιοποιούν τις υφιστάμενες βάσεις δεδομένων της ΕΕ για την παραγωγή και το εμπόριο (PRODCOM²⁷ και COMEXT²⁸), τις οποίες διαχειρίζεται η Eurostat και οι οποίες ενημερώνονται τακτικά με πληροφορίες που παρέχονται από τα κράτη μέλη. Θα πρέπει επίσης να χρησιμοποιούνται συνέργειες όσον αφορά τους υφιστάμενους μηχανισμούς υποβολής εκθέσεων.

Προβλέπεται αξιολόγηση στην πρόταση, προκειμένου να αξιολογηθεί ο αντίκτυπος των προβλεπόμενων μέτρων και να ληφθούν υπόψη οι μελλοντικές εξελίξεις. Θα αξιολογηθεί, ιδίως, η ανάγκη επανεξέτασης του καταλόγου των πλαστικών προϊόντων μίας χρήσης και των μέτρων που θεσπίζονται, όπως οι στόχοι μείωσης της κατανάλωσης, κατά περίπτωση. Επιπλέον, η αξιολόγηση θα πραγματευτεί θέματα βιοαποδομησιμότητας.

²⁷ Έρευνα για τη συλλογή και τη διάδοση στατιστικών στοιχείων σχετικά με την παραγωγή βιομηχανικών (κυρίως μεταποιημένων) αγαθών τόσο όσον αφορά την αξία όσο και την ποιότητα, τουλάχιστον με ετήσια συχνότητα, στην ΕΕ.

²⁸ Βάση δεδομένων αναφοράς της Eurostat για το εξωτερικό εμπόριο στην ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των εισαγωγών και των εξαγωγών.

Η παρούσα πρόταση δεν πραγματοποιείται, άμεσα, ζητήματα πολιτικής προϊόντων και επιλογές για υλικά που υποκαθιστούν την πλαστική ύλη. Ωστόσο, έμμεσα, μέσω της απόσυρσης ορισμένων προϊόντων από την αγορά και της μείωσης άλλων, η πρόταση θα δημιουργήσει σημαντικές ευκαιρίες για καινοτόμες λύσεις ως προς την υποκατάσταση υλικών και την υποκατάσταση των πλαστικών προϊόντων μίας χρήσης, καθώς και για νέα επιχειρηματικά μοντέλα και συστήματα για επαναχρησιμοποίηση. Επίσης, στο πλαίσιο της στρατηγικής της ΕΕ για τις πλαστικές ύλες, επί του παρόντος βρίσκονται σε εξέλιξη εργασίες με σκοπό την ανάπτυξη εναρμονισμένων κανόνων για τον ορισμό και την επισήμανση λιπασματοποιήσιμων και βιοαποδομήσιμων πλαστικών υλών, λαμβανομένων υπόψη συγκεκριμένων εφαρμογών και ανησυχιών σχετικά με τη δημιουργία απορριμμάτων, ιδίως στο θαλάσσιο περιβάλλον. Ενόψει αυτού του έργου και, όταν το επιτρέπει η επιστημονική και τεχνική πρόοδος, η Επιτροπή θα έχει αξιολογήσει κατά τη στιγμή της αξιολόγησης της πρότασης τα πιθανά υποκατάστατα των πλαστικών υλών, προκειμένου να αποφασίσει αν πρέπει να εξαιρεθούν τα πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης από τους περιορισμούς εμπορίας που προτείνονται στην παρούσα πρωτοβουλία.

- **Επεξηγηματικά έγγραφα (για οδηγίες)**

Δεν απαιτείται επεξηγηματικό έγγραφο για τη μεταφορά της παρούσας οδηγίας, δεδομένου του περιορισμένου αριθμού των μέτρων στην παρούσα οδηγία.

- **Αναλυτική επεξήγηση των επιμέρους διατάξεων της πρότασης**

Οι πλέον σημαντικές διατάξεις της παρούσας οδηγίας παρουσιάζονται παρακάτω.

Το **άρθρο 1** ορίζει ότι ο στόχος της προτεινόμενης οδηγίας είναι η πρόληψη και η μείωση των επιπτώσεων που έχουν για το περιβάλλον και την ανθρώπινη υγεία ορισμένα πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης και αλιευτικά εργαλεία που περιέχουν πλαστική ύλη, καθώς και η προώθηση της μετάβασης σε μια κυκλική οικονομία με καινοτόμα, φιλικά για το περιβάλλον επιχειρηματικά πρότυπα, προϊόντα και υλικά, συνεισφέροντας συνεπώς στην αποτελεσματική λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.

Το **άρθρο 2** ορίζει το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας και προβλέπει ότι εφαρμόζεται σε ορισμένα πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης τα οποία ταυτοποιούνται και ορίζονται στο **παράρτημα** της πρότασης και σε αλιευτικά εργαλεία που περιέχουν πλαστική ύλη.

Το **άρθρο 3** παραθέτει τους ορισμούς των πλαστικών προϊόντων μίας χρήσης, των αλιευτικών εργαλείων και τον ορισμό του παραγωγού για τους σκοπούς της θέσπισης μέτρων μείωσης της κατανάλωσης, απαιτήσεων του προϊόντος και διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού.

Το **άρθρο 4** απαιτεί από τα κράτη μέλη να λάβουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να επιτύχουν σημαντική μείωση στην κατανάλωση των περιεκτών τροφίμων και των κυπέλλων που είναι πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης.

Το **άρθρο 5** ορίζει περιορισμούς ως προς τη διάθεση στην αγορά ορισμένων πλαστικών προϊόντων μίας χρήσης, για τα οποία υπάρχουν εναλλακτικές λύσεις στην αγορά.

Το **άρθρο 6** ορίζει τις απαιτήσεις σχεδιασμού προϊόντος για τους περιέκτες ποτών που είναι πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης, προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι τα καπάκια και τα καλύμματα των οποίων σημαντικό τμήμα αποτελείται από πλαστική ύλη παραμένουν συνδεδεμένα στον περιέκτη κατά τη διάρκεια της φάσης της χρήσης, ούτως ώστε να μη διαφεύγουν τέτοια απόβλητα στο περιβάλλον.

Το **άρθρο 7** ορίζει απαιτήσεις σήμανσης για ορισμένα πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης, προκειμένου να αποφευχθεί η ακατάλληλη διάθεσή τους, για παράδειγμα μέσω της απόρριψής τους στις αποχετεύσεις, προκειμένου να ενημερωθούν οι καταναλωτές ως προς τις

δυναμικές επιπτώσεις της ακατάλληλης διάθεσης αποβλήτων όσον αφορά τα θαλάσσια απορρίμματα, και ως προς τις πλέον κατάλληλες πρακτικές διαχείρισης των αποβλήτων.

Το **άρθρο 8** θεσπίζει συστήματα διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού για αλιευτικά εργαλεία που περιέχουν πλαστική ύλη και για ορισμένα πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης. Ενώ οι ελάχιστες γενικές υποχρεώσεις για σχήματα διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού οι οποίες θεσπίζονται με την οδηγία 2008/98/ΕΚ για τα απόβλητα εφαρμόζονται στα σχήματα αυτά, η παρούσα διάταξη ορίζει επίσης ειδικές και πρόσθετες απαιτήσεις για την οικονομική ευθύνη των παραγωγών, ιδίως για τις εκστρατείες ευαισθητοποίησης και, στην περίπτωση των πλαστικών μίας χρήσης, επίσης για την περισυλλογή των απορριμμάτων.

Σύμφωνα με το **άρθρο 9** τα κράτη μέλη οφείλουν να επιτύχουν έναν ελάχιστο ποσοτικό στόχο συλλογής πλαστικών φιαλών ποτών μίας χρήσης.

Το **άρθρο 10** απαιτεί από τα κράτη μέλη να λαμβάνουν μέτρα για την ευαισθητοποίηση σχετικά με τις επιπτώσεις της δημιουργίας απορριμμάτων και της ακατάλληλης διάθεσης αποβλήτων στο περιβάλλον, ιδίως στο θαλάσσιο περιβάλλον, καθώς και σχετικά με τις διαθέσιμες επιλογές επαναχρησιμοποίησης και διαχείρισης των αποβλήτων.

Το **άρθρο 11** προβλέπει την υποχρέωση των κρατών μελών να συντονίζουν και να εξασφαλίζουν τη συνοχή των μέτρων που θεσπίζουν για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας με τα μέτρα που θεσπίζουν για την πρόληψη και τη μείωση της θαλάσσιας ρύπανσης από απορρίμματα στο πλαίσιο νομικών πράξεων που αφορούν την ποιότητα των υδάτων, τους στόχους πρόληψης και διαχείρισης των αποβλήτων βάσει των οδηγιών 2000/59/ΕΚ, 2000/60/ΕΚ, 2008/56/ΕΚ, 2008/98/ΕΚ και δυνάμει της νομοθεσίας της ΕΕ για τις λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής αποβλήτων.

Το **άρθρο 12** εφαρμόζει τη συνθήκη του Aarhus όσον αφορά την πρόσβαση στη δικαιοσύνη και είναι σύμφωνο με το άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων. Θα πρέπει να είναι δυνατό για τους πολίτες και τις ΜΚΟ να αναζητούν νομική επανεξέταση των αποφάσεων που λαμβάνονται από τα κράτη μέλη δυνάμει της παρούσας οδηγίας.

Το **άρθρο 13** απαιτεί από τα κράτη μέλη να δημιουργήσουν ένα σύνολο δεδομένων σχετικά με τα προϊόντα που υπόκεινται σε στόχο μείωσης της κατανάλωσης, προκειμένου να επιτραπεί η παρακολούθηση της υλοποίησης ενός τέτοιου στόχου μείωσης της κατανάλωσης που ορίζεται στην παρούσα οδηγία. Το σύνολο των δεδομένων θα πρέπει να οργανωθεί σύμφωνα με την οδηγία 2007/2/ΕΚ²⁹. Για τον σκοπό αυτό, προβλέπεται η υποστήριξη του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος, ο ρόλος του οποίου θα είναι επίσης να αξιολογεί τακτικά τα δεδομένα και να παρέχει στην Επιτροπή επισκοπήσεις της εφαρμογής της οδηγίας σε ενωσιακό επίπεδο, που θα χρησιμοποιούνται επίσης στο πλαίσιο μελλοντικών αξιολογήσεων της οδηγίας.

Το **άρθρο 15** ορίζει το πλαίσιο μελλοντικών αξιολογήσεων της οδηγίας. Η πρώτη αξιολόγηση προβλέπεται 6 έτη μετά τη λήξη προθεσμίας της μεταφοράς της οδηγίας.

²⁹ Οδηγία 2007/2/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαρτίου 2007, για τη δημιουργία υποδομής χωρικών πληροφοριών στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα (ΕΕ L 108 της 25.4.2007, σ. 1-14).

Πρόταση

ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τη μείωση των επιπτώσεων ορισμένων πλαστικών προϊόντων στο περιβάλλον

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 192 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής³⁰,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών³¹,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η υψηλή λειτουργικότητα και το σχετικά χαμηλό κόστος της πλαστικής ύλης σημαίνει ότι αυτό το υλικό είναι ολοένα και περισσότερο πανταχού παρόν στην καθημερινή ζωή. Η αυξανόμενη χρήση του σε εφαρμογές βραχείας διάρκειας, οι οποίες δεν έχουν σχεδιαστεί για επαναχρησιμοποίηση ή οικονομικά αποδοτική ανακύκλωση, σημαίνει ότι τα σχετικά πρότυπα παραγωγής και κατανάλωσης καθίστανται ολοένα και πιο γραμμικά και λιγότερο αποδοτικά. Ως εκ τούτου, στο πλαίσιο του Σχεδίου Δράσης για την Κυκλική Οικονομία³², η Επιτροπή στην ευρωπαϊκή στρατηγική για τις πλαστικές ύλες³³ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι πρέπει να αντιμετωπιστεί η σταθερή αύξηση της παραγωγής πλαστικών αποβλήτων και η διαφυγή τους στο περιβάλλον μας, ιδίως στο θαλάσσιο περιβάλλον, προκειμένου να επιτευχθεί ένας πραγματικά κυκλικός κύκλος ζωής για τις πλαστικές ύλες.
- (2) Οι κυκλικές προσεγγίσεις που αποδίδουν προτεραιότητα στα επαναχρησιμοποιούμενα προϊόντα και στα συστήματα επαναχρησιμοποίησης θα οδηγήσουν σε μείωση των παραγόμενων αποβλήτων και η πρόληψη αυτή βρίσκεται στην κορυφή της ιεραρχίας των αποβλήτων που κατοχυρώνεται στο άρθρο 4 της οδηγίας 2008/98/ΕΚ του

³⁰ ΕΕ C [...] της [...], σ. [...].

³¹ ΕΕ C [...] της [...], σ. [...].

³² Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών «Το κλείσιμο του κύκλου – Ένα σχέδιο δράσης της ΕΕ για την κυκλική οικονομία» [COM(2015) 0614 final].

³³ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών με τίτλο «Ευρωπαϊκή στρατηγική για τις πλαστικές ύλες σε μια κυκλική οικονομία» [COM(2018)28 final].

Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³⁴. Τέτοιες προσεγγίσεις είναι επίσης σύμφωνες με τον στόχο βιώσιμης ανάπτυξης 12 των Ηνωμένων Εθνών³⁵ για τη διασφάλιση βιώσιμων μοντέλων κατανάλωσης και παραγωγής.

- (3) Τα θαλάσσια απορρίμματα έχουν διασυνοριακό χαρακτήρα και αναγνωρίζονται ως παγκόσμιο πρόβλημα. Η μείωση των θαλάσσιων απορριμμάτων αποτελεί βασική δράση για την επίτευξη του στόχου βιώσιμης ανάπτυξης 14 των Ηνωμένων Εθνών, σύμφωνα με τον οποίο ζητούμενο είναι η διατήρηση και η βιώσιμη χρήση των ωκεανών, των θαλασσών και των θαλάσσιων πόρων για βιώσιμη ανάπτυξη³⁶. Η Ένωση οφείλει να επιτελέσει τον δικό της ρόλο στην καταπολέμηση των θαλάσσιων απορριμμάτων και να επιδιώξει να αποτελέσει πρότυπο για τον υπόλοιπο κόσμο. Σε αυτό το πλαίσιο, η Ένωση συνεργάζεται με εταίρους σε διάφορα διεθνή φόρουμ, όπως η G20, η G7 και ο ΟΗΕ, για την προώθηση συντονισμένων δράσεων. Η παρούσα πρωτοβουλία αποτελεί μέρος των προσπαθειών της Ένωσης προς τον σκοπό αυτό.
- (4) Σύμφωνα με πολυμερείς συμφωνίες³⁷ και με τη νομοθεσία της Ένωσης για τα απόβλητα³⁸, τα κράτη μέλη καλούνται να διασφαλίσουν την ορθή διαχείριση των αποβλήτων για την πρόληψη και τη μείωση των θαλάσσιων απορριμμάτων τόσο από θαλάσσιες όσο και από χερσαίες πηγές. Σύμφωνα με την ενωσιακή νομοθεσία για τα ύδατα³⁹, τα κράτη μέλη υποχρεούνται επίσης να καταπολεμούν τα θαλάσσια απορρίμματα όταν αυτά υπονομεύουν την επίτευξη της καλής περιβαλλοντικής κατάστασης των θαλάσσιων υδάτων τους, συμπεριλαμβανομένης της συμβολής στον στόχο βιώσιμης ανάπτυξης 14 των Ηνωμένων Εθνών.
- (5) Στην Ένωση, το 80-85 % των θαλάσσιων απορριμμάτων, που καταμετρούνται ως απορρίμματα στην παραλία, είναι πλαστικά, με τα πλαστικά αντικείμενα μίας χρήσης να αντιπροσωπεύουν το 50 % και τα είδη αλιείας να αντιπροσωπεύουν το 27 %. Τα πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης περιλαμβάνουν ένα ευρύ φάσμα κοινών καταναλωτικών προϊόντων ταχείας κυκλοφορίας που απορρίπτονται αφού έχουν χρησιμοποιηθεί μία φορά για τους σκοπούς για τους οποίους παρέχονται, ανακυκλώνονται σπανίως και συχνά καταλήγουν να πεταχτούν ως απορρίμματα. Σημαντικό ποσοστό των αλιευτικών εργαλείων που διατίθενται στην αγορά δεν συλλέγονται για επεξεργασία. Επομένως τα πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης και τα αλιευτικά εργαλεία που περιέχουν πλαστική ύλη αποτελούν ένα ιδιαίτερα σοβαρό

³⁴ Οδηγία 2008/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Νοεμβρίου 2008, για τα απόβλητα και την κατάργηση ορισμένων οδηγιών (ΕΕ L 312 της 22.11.2008, σ. 3).

³⁵ Η Ατζέντα για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη του 2030, η οποία εγκρίθηκε από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών στις 25 Σεπτεμβρίου 2015.

³⁶ Η Ατζέντα για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη του 2030, η οποία εγκρίθηκε από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών στις 25 Σεπτεμβρίου 2015.

³⁷ Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το δίκαιο της θάλασσας (UNCLOS), σύμβαση για την πρόληψη της θαλάσσιας ρύπανσης από την απόρριψη αποβλήτων και άλλων υλών του 1972 (Σύμβαση του Λονδίνου) και του πρωτοκόλλου της του 1996 (πρωτόκολλο του Λονδίνου), παράρτημα V της διεθνούς σύμβασης για την πρόληψη της ρύπανσης από τα πλοία (MARPOL), σύμβαση της Βασιλείας για τον έλεγχο της διασυνοριακής διακίνησης επικίνδυνων αποβλήτων και τη διάθεσή τους.

³⁸ Οδηγία 2008/98/ΕΚ και οδηγία 2000/59/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2000, σχετικά με τις λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής αποβλήτων πλοίου και καταλοίπων φορτίου (ΕΕ L 332 της 28.12.2000, σ. 81).

³⁹ Οδηγία 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2000, για τη θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων (ΕΕ L 327 της 22.12.2000, σ. 1) και οδηγία 2008/56/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Ιουνίου 2008, περί πλαισίου κοινοτικής δράσης στο πεδίο της πολιτικής για το θαλάσσιο περιβάλλον (οδηγία-πλαίσιο για τη θαλάσσια στρατηγική) (ΕΕ L 164 της 25.6.2008, σ. 19).

πρόβλημα προκειμένου για τα θαλάσσια απορρίμματα και ενέχουν σοβαρό κίνδυνο για τα θαλάσσια οικοσυστήματα, τη βιοποικιλότητα και, ενδεχομένως, την ανθρώπινη υγεία και βλάπτουν δραστηριότητες όπως ο τουρισμός, η αλιεία και η ναυτιλία.

- (6) Η υφιστάμενη νομοθεσία⁴⁰ και τα μέσα πολιτικής της Ένωσης παρέχουν ορισμένες ρυθμιστικές απαντήσεις για την αντιμετώπιση των θαλάσσιων απορριμμάτων. Συγκεκριμένα, τα πλαστικά απόβλητα υπόκεινται σε γενικά μέτρα και ποσοτικούς στόχους της Ένωσης για τη διαχείριση των αποβλήτων, όπως ο στόχος ανακύκλωσης των απορριμμάτων από πλαστικές συσκευασίες⁴¹ και ο στόχος που εγκρίθηκε πρόσφατα στη στρατηγική για τις πλαστικές ύλες⁴², ώστε να εξασφαλιστεί ότι όλες οι πλαστικές συσκευασίες είναι ανακυκλώσιμες έως το 2030. Ωστόσο, ο αντίκτυπος της εν λόγω νομοθεσίας στα θαλάσσια απορρίμματα δεν είναι επαρκής και υπάρχουν διαφορές όσον αφορά το πεδίο εφαρμογής και το επίπεδο φιλοδοξίας μεταξύ των εθνικών μέτρων για την πρόληψη και τη μείωση της θαλάσσιας ρύπανσης από απορρίμματα. Επιπλέον, ορισμένα από τα μέτρα αυτά, και ιδίως οι περιορισμοί εμπορίας για πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης, ενδέχεται να δημιουργήσουν φραγμούς στο εμπόριο και να στρεβλώσουν τον ανταγωνισμό στην Ένωση.
- (7) Για να επικεντρωθούν οι προσπάθειες εκεί όπου είναι περισσότερο αναγκαίες, η παρούσα οδηγία θα πρέπει να καλύπτει μόνον τα πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης που εμφανίζονται συχνότερα, τα οποία εκτιμάται ότι αντιπροσωπεύουν περίπου το 86 % των πλαστικών μίας χρήσης που βρέθηκαν σε καταμετρήσεις σε παραλίες στην Ένωση.
- (8) Τα πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης μπορούν να κατασκευαστούν από ένα ευρύ φάσμα πλαστικών υλών. Οι πλαστικές ύλες συνήθως ορίζονται ως πολυμερή υλικά στα οποία μπορούν να προστεθούν πρόσθετα. Ωστόσο, αυτός ο ορισμός θα κάλυπτε ορισμένα φυσικά πολυμερή. Τα μη τροποποιημένα φυσικά πολυμερή δεν πρέπει να καλύπτονται, καθώς εμφανίζονται φυσικά στο περιβάλλον. Ως εκ τούτου, ο ορισμός του πολυμερούς στο άρθρο 3 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1907/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁴³ θα πρέπει να προσαρμοστεί και θα πρέπει να διατυπωθεί χωριστός ορισμός για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας. Οι πλαστικές ύλες που παράγονται με τροποποιημένα φυσικά πολυμερή ή οι πλαστικές ύλες που παράγονται από βιολογικές, ορυκτές ή συνθετικές αρχικές ουσίες

⁴⁰ Οδηγία 2008/98/ΕΚ, οδηγία 2000/59/ΕΚ, οδηγία 2000/60/ΕΚ, οδηγία 2008/56/ΕΚ και κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1224/2009 του Συμβουλίου, της 20ής Νοεμβρίου 2009, περί θεσπίσεως κοινοτικού συστήματος ελέγχου της τήρησης των κανόνων της κοινής αλιευτικής πολιτικής, τροποποιήσεως των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 847/96, (ΕΚ) αριθ. 2371/2002, (ΕΚ) αριθ. 811/2004, (ΕΚ) αριθ. 768/2005, (ΕΚ) αριθ. 2115/2005, (ΕΚ) αριθ. 2166/2005, (ΕΚ) αριθ. 388/2006, (ΕΚ) αριθ. 509/2007, (ΕΚ) αριθ. 676/2007, (ΕΚ) αριθ. 1098/2007, (ΕΚ) αριθ. 1300/2008, (ΕΚ) αριθ. 1342/2008 και για την κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 2847/93, (ΕΚ) αριθ. 1627/94 και (ΕΚ) αριθ. 1966/2006 (ΕΕ L 343 της 22.12.2009, σ. 1).

⁴¹ Οδηγία 94/62/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ής Δεκεμβρίου 1994, για τις συσκευασίες και τα απορρίμματα συσκευασίας (ΕΕ L 365 της 31.12.1994, σ. 10).

⁴² Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών «Ευρωπαϊκή στρατηγική για τις πλαστικές ύλες σε μια κυκλική οικονομία» [COM(2018)28 final].

⁴³ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1907/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2006, για την καταχώριση, την αξιολόγηση, την αδειοδότηση και τους περιορισμούς των χημικών προϊόντων (REACH) και για την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Χημικών Προϊόντων καθώς και για την τροποποίηση της οδηγίας 1999/45/ΕΚ και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 793/93 του Συμβουλίου και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1488/94 της Επιτροπής καθώς και της οδηγίας 76/769/ΕΟΚ του Συμβουλίου και των οδηγιών της Επιτροπής 91/155/ΕΟΚ, 93/67/ΕΟΚ, 93/105/ΕΚ και 2000/21/ΕΚ (ΕΕ L 396 της 30.12.2006, σ. 1).

δεν απαντώνται στη φύση και, ως εκ τούτου, θα πρέπει να καλύπτονται από την παρούσα οδηγία. Ως εκ τούτου, ο προσαρμοσμένος ορισμός των πλαστικών υλών θα πρέπει να καλύπτει τα είδη από καουτσούκ με βάση πολυμερές και τα βιοαποδομήσιμα πλαστικά, ανεξάρτητα από το αν προέρχονται από βιομάζα και/ή προορίζονται να βιοαποδομούνται με την πάροδο του χρόνου. Ορισμένα πολυμερή υλικά δεν είναι ικανά να λειτουργούν ως κύριο δομικό συστατικό των τελικών υλικών και προϊόντων, όπως πολυμερών επιστρώσεων, χρωμάτων, μελανιών και συγκολλητικών ουσιών. Τα εν λόγω υλικά δεν θα πρέπει να αποτελούν αντικείμενο της παρούσας οδηγίας και, συνεπώς, δεν θα πρέπει να καλύπτονται από τον ορισμό.

- (9) Προκειμένου να οριστεί σαφώς το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας, πρέπει να οριστεί ο όρος «πλαστικό προϊόν μίας χρήσης». Ο ορισμός θα πρέπει να αποκλείει τα πλαστικά προϊόντα που μελετώνται, σχεδιάζονται και διατίθενται στην αγορά για να ολοκληρώνουν έναν ελάχιστο αριθμό διαδρομών ή επιστροφών εντός του κύκλου ζωής τους, επαναπληρούμενα ή επαναχρησιμοποιούμενα για τον ίδιο σκοπό για τον οποίο έχουν σχεδιαστεί.
- (10) Τα πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης θα πρέπει να αντιμετωπίζονται με ένα ή περισσότερα μέτρα, ανάλογα με διάφορους παράγοντες, όπως η ύπαρξη κατάλληλων και περισσότερο βιώσιμων εναλλακτικών λύσεων, το αν είναι εφικτή η αλλαγή των τρόπων κατανάλωσης, καθώς και ο βαθμός στον οποίο καλύπτονται ήδη από υφιστάμενη νομοθεσία της Ένωσης.
- (11) Για ορισμένα πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης, δεν υπάρχουν ακόμη κατάλληλες και πιο βιώσιμες εναλλακτικές λύσεις και η κατανάλωση των περισσότερων τέτοιων πλαστικών προϊόντων μίας χρήσης αναμένεται να αυξηθεί. Για να αναστραφεί η τάση αυτή και να προωθηθούν προσπάθειες για πιο βιώσιμες λύσεις θα πρέπει να ζητηθεί από τα κράτη μέλη να λάβουν τα αναγκαία μέτρα για την επίτευξη σημαντικής μείωσης στην κατανάλωση των εν λόγω προϊόντων χωρίς να τίθεται σε κίνδυνο η υγιεινή των τροφίμων ή η ασφάλεια των τροφίμων, οι ορθές πρακτικές υγιεινής, οι κανόνες ορθής παρασκευαστικής πρακτικής, η πληροφόρηση των καταναλωτών ή οι απαιτήσεις ιχνηλασιμότητας που ορίζονται στη νομοθεσία της Ένωσης για τα τρόφιμα⁴⁴.
- (12) Για άλλα πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης είναι διαθέσιμες κατάλληλες και πιο βιώσιμες εναλλακτικές λύσεις. Προκειμένου να περιοριστούν οι δυσμενείς επιπτώσεις των προϊόντων αυτών στο περιβάλλον, τα κράτη μέλη θα πρέπει να υποχρεωθούν να απαγορεύσουν τη διάθεσή τους στην αγορά της Ένωσης. Με τον τρόπο αυτό θα προωθηθεί η χρήση των διαθέσιμων και πιο βιώσιμων εναλλακτικών λύσεων, καθώς και καινοτόμων λύσεων για πιο βιώσιμα επιχειρηματικά μοντέλα, εναλλακτικές επιλογές επαναχρησιμοποίησης και αντικατάσταση υλικών.
- (13) Τα καπάκια και τα καλύμματα των οποίων σημαντικό τμήμα αποτελείται από πλαστική ύλη, από δοχεία ποτών, συγκαταλέγονται στα πλαστικά αντικείμενα μίας χρήσης που εμφανίζονται συχνότερα ως απορρίμματα στις παραλίες της Ένωσης. Ως εκ τούτου, οι περιέκτες ποτών που είναι πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης θα πρέπει να επιτρέπεται να διατίθενται στην αγορά μόνον εφόσον πληρούν συγκεκριμένες

⁴⁴ Κανονισμός (ΕΚ) 178/2002 για τον καθορισμό των γενικών αρχών και απαιτήσεων της νομοθεσίας για τα τρόφιμα (ΕΕ L 31 της 1.2.2002, σ. 1-24), κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 852/2004 για την υγιεινή των τροφίμων, 30.4.2004, σ.1-54), κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1935/2004 σχετικά με τα υλικά που προορίζονται να έλθουν σε επαφή και με άλλες συναφείς νομοθεσίες σχετικά με την ασφάλεια των τροφίμων, την υγιεινή και τη σήμανση (ΕΕ L 338 της 13.11.2004, σ. 4-17).

απαιτήσεις σχεδιασμού προϊόντος ώστε να μειώνεται σημαντικά η διαφυγή καπακιών και καλυμμάτων των περιεκτών ποτών στο περιβάλλον. Για τους περιέκτες ποτών που είναι πλαστικά προϊόντα και συσκευασίες μίας χρήσης, η απαίτηση αυτή αποτελεί προσθήκη στις βασικές απαιτήσεις σχετικά με τη σύνθεση και την επαναχρησιμοποίησιμη και ανακτήσιμη, συμπεριλαμβανομένης της ανακυκλώσιμης, φύση της συσκευασίας που παρατίθεται στο παράρτημα ΙΙ της οδηγίας 94/62/ΕΟΚ. Για να διευκολυνθεί η συμμόρφωση με την απαίτηση σχεδιασμού προϊόντος και να εξασφαλιστεί η ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, είναι ανάγκη να εκπονηθεί ένα εναρμονισμένο πρότυπο που θα εκδοθεί σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1025/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁴⁵ και η συμμόρφωση με το εν λόγω πρότυπο θα πρέπει να αποτελεί τεκμήριο συμμόρφωσης με τις εν λόγω απαιτήσεις. Θα πρέπει να προβλεφθεί επαρκής χρόνος για την εκπόνηση του εναρμονισμένου προτύπου και για την προσαρμογή των αλυσίδων παραγωγής των κατασκευαστών σε σχέση με την εφαρμογή της απαίτησης σχεδιασμού προϊόντος.

- (14) Ορισμένα πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης καταλήγουν στο περιβάλλον ως αποτέλεσμα ακατάλληλης διάθεσης μέσω υπονόμων ή άλλης ακατάλληλης απελευθέρωσης στο περιβάλλον. Ως εκ τούτου, τα πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης τα οποία συχνά απορρίπτονται μέσω υπονόμων ή απορρίπτονται με άλλον ακατάλληλο τρόπο, θα πρέπει να υπόκεινται σε απαιτήσεις σήμανσης. Η σήμανση πρέπει να ενημερώνει τους καταναλωτές σχετικά με τις κατάλληλες επιλογές διάθεσης των αποβλήτων και/ή τις επιλογές για τη διάθεση αποβλήτων που πρέπει να αποφεύγονται και/ή τις αρνητικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις των απορριμμάτων ως αποτέλεσμα ακατάλληλης διάθεσης. Η Επιτροπή θα πρέπει να εξουσιοδοτηθεί να καθιερώσει εναρμονισμένο μορφότυπο για τη σήμανση και, εφόσον το κρίνει σκόπιμο, θα πρέπει να ελέγχει τη σύλληψη της προτεινόμενης σήμανσης με αντιπροσωπευτικές ομάδες καταναλωτών, ώστε να εξασφαλίζεται η αποτελεσματικότητά της και η σαφής κατανόησή της.
- (15) Όσον αφορά τα πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης για τα οποία δεν υπάρχουν άμεσα διαθέσιμες κατάλληλες και πιο βιώσιμες εναλλακτικές λύσεις, τα κράτη μέλη θα πρέπει, σύμφωνα με την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει», να θεσπίσουν επίσης συστήματα διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού για την κάλυψη του κόστους διαχείρισης αποβλήτων και περισυλλογής απορριμμάτων καθώς και το κόστος των μέτρων ευαισθητοποίησης για την πρόληψη και τη μείωση τέτοιου είδους απορριμμάτων.
- (16) Η μεγάλη ποσότητα πλαστικών υλών από εγκαταλελειμμένα, απολεσθέντα και απορριφθέντα αλιευτικά εργαλεία που περιέχουν πλαστική ύλη δείχνει ότι οι υφιστάμενες νομικές απαιτήσεις⁴⁶ δεν προβλέπουν επαρκή κίνητρα για την επιστροφή των αλιευτικών εργαλείων στην ξηρά για συλλογή και επεξεργασία. Το σύστημα έμμεσων τελών που προβλέπει το δίκαιο της Ένωσης για τις λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής για την παράδοση αποβλήτων από πλοία απομακρύνει τα κίνητρα των πλοίων να εκφορτώσουν τα απόβλητά τους στη θάλασσα και διασφαλίζει το δικαίωμα

⁴⁵ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1025/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2012, σχετικά με την ευρωπαϊκή τυποποίηση, την τροποποίηση των οδηγιών του Συμβουλίου 89/686/ΕΟΚ και 93/15/ΕΟΚ και των οδηγιών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 94/9/ΕΚ, 94/25/ΕΚ, 95/16/ΕΚ, 97/23/ΕΚ, 98/34/ΕΚ, 2004/22/ΕΚ, 2007/23/ΕΚ, 2009/23/ΕΚ και 2009/105/ΕΚ και την κατάργηση της απόφασης 87/95/ΕΟΚ του Συμβουλίου και της απόφασης αριθ. 1673/2006/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 316 της 14.11.2012, σ. 12).

⁴⁶ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1224/2009 του Συμβουλίου, οδηγία 2000/59/ΕΚ και οδηγία 2008/98/ΕΚ.

παράδοσης. Το σύστημα αυτό θα πρέπει, ωστόσο, να συμπληρωθεί με περαιτέρω οικονομικά κίνητρα για τους αλιείς να φέρουν τα απόβλητα από τα αλιευτικά τους εργαλεία στην ξηρά, ώστε να αποφευχθεί τυχόν ενδεχόμενη αύξηση των έμμεσων τελών αποβλήτων που πρέπει να καταβληθούν. Δεδομένου ότι τα πλαστικά εξαρτήματα των αλιευτικών εργαλείων έχουν υψηλές δυνατότητες ανακύκλωσης, τα κράτη μέλη θα πρέπει, σύμφωνα με την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει», να θεσπίσουν διευρυμένη ευθύνη των παραγωγών αλιευτικών εργαλείων που περιέχουν πλαστική ύλη, ώστε να διευκολυνθεί η χωριστή συλλογή αλιευτικών εργαλείων και να χρηματοδοτηθεί η υγιής διαχείριση των αποβλήτων αυτών των αλιευτικών εργαλείων, ιδίως η ανακύκλωση.

- (17) Παρόλο που όλα τα θαλάσσια απορρίμματα που περιέχουν πλαστική ύλη ενέχουν κινδύνους για το περιβάλλον και την ανθρώπινη υγεία και θα πρέπει να αντιμετωπιστούν, θα πρέπει επίσης να ληφθούν υπόψη θέματα αναλογικότητας. Ως εκ τούτου, οι ίδιοι οι αλιείς και οι βιοτεχνικοί παραγωγοί αλιευτικών εργαλείων που περιέχουν πλαστική ύλη δεν θα πρέπει να καλύπτονται από τη διευρυμένη ευθύνη του παραγωγού.
- (18) Προκειμένου να αποφευχθεί η σπατάλη και άλλες ακατάλληλες μορφές διάθεσης που οδηγούν σε θαλάσσια απορρίμματα που περιέχουν πλαστική ύλη, οι καταναλωτές πρέπει να ενημερώνονται δεόντως σχετικά με τις καταλληλότερες διαθέσιμες επιλογές διάθεσης αποβλήτων και/ή τις επιλογές διάθεσης αποβλήτων που πρέπει να αποφεύγονται, τις βέλτιστες πρακτικές όσον αφορά τη διάθεση των αποβλήτων και τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις των πρακτικών κακής διάθεσης καθώς και σχετικά με την περιεκτικότητα σε πλαστική ύλη ορισμένων πλαστικών προϊόντων και αλιευτικών εργαλείων μίας χρήσης. Ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη θα πρέπει να υποχρεούνται να λαμβάνουν μέτρα ευαισθητοποίησης, ώστε να διασφαλίζεται ότι οι πληροφορίες αυτές παρέχονται στους καταναλωτές. Οι πληροφορίες δεν θα πρέπει να περιέχουν διαφημιστικό περιεχόμενο που να ενθαρρύνει τη χρήση πλαστικών προϊόντων μίας χρήσης. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να επιλέγουν τα μέτρα που είναι τα πλέον κατάλληλα, ανάλογα με τη φύση του προϊόντος ή τη χρήση του. Οι παραγωγοί πλαστικών προϊόντων μίας χρήσης και αλιευτικών εργαλείων που περιέχουν πλαστική ύλη θα πρέπει να καλύπτουν το κόστος των μέτρων ευαισθητοποίησης ως μέρος της υποχρέωσής τους για διευρυμένη ευθύνη του παραγωγού.
- (19) Η οδηγία 2008/98/EK καθορίζει τις ελάχιστες γενικές απαιτήσεις για τα συστήματα διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού. Οι εν λόγω απαιτήσεις θα πρέπει να εφαρμόζονται στα συστήματα διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού που θεσπίζονται με την παρούσα οδηγία. Εντούτοις, η παρούσα οδηγία θεσπίζει πρόσθετες απαιτήσεις διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού, για παράδειγμα την απαίτηση να καλύπτουν οι παραγωγοί ορισμένων πλαστικών προϊόντων μίας χρήσης το κόστος περισυλλογής των απορριμμάτων.
- (20) Οι φιάλες ποτών που είναι πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης αποτελούν ένα από τα είδη θαλάσσιων απορριμμάτων που εμφανίζονται συχνότερα στις παραλίες της Ένωσης. Αυτό οφείλεται στα αναποτελεσματικά συστήματα χωριστής συλλογής και στη χαμηλή συμμετοχή των καταναλωτών στα εν λόγω συστήματα. Είναι αναγκαίο να προωθηθούν αποτελεσματικότερα συστήματα χωριστής συλλογής και, ως εκ τούτου, θα πρέπει να καθοριστεί ένας ελάχιστος στόχος χωριστής συλλογής για τις φιάλες ποτών που αποτελούν πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να είναι σε θέση να επιτύχουν αυτόν τον ελάχιστο στόχο θέτοντας στόχους χωριστής συλλογής για φιάλες ποτών που είναι πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης στο πλαίσιο των

συστημάτων διευρυμένης ευθύνης παραγωγού ή θεσπίζοντας συστήματα επιστροφής της εγγύησης ή οποιοδήποτε άλλο μέτρο κρίνουν κατάλληλο. Αυτό θα έχει άμεσο θετικό αντίκτυπο στα ποσοστά συλλογής, στην ποιότητα του συλλεγόμενου υλικού και στην ποιότητα των ανακυκλούμενων υλικών, προσφέροντας ευκαιρίες για τον κλάδο ανακύκλωσης και την αγορά ανακυκλούμενου υλικού.

- (21) Όπως έχει κρίνει επανειλημμένα το Δικαστήριο, θα ήταν ασυμβίβαστο με το δεσμευτικό αποτέλεσμα, το οποίο το άρθρο 288 τρίτο εδάφιο της Συνθήκης αποδίδει σε οδηγία, να αποκλείει, καταρχήν, τη δυνατότητα να βασίζονται οι ενδιαφερόμενοι σε υποχρέωση που επιβάλλεται από οδηγία. Το στοιχείο αυτό ισχύει ιδίως για μια οδηγία, στους στόχους της οποίας περιλαμβάνεται η προστασία του περιβάλλοντος από τις δυσμενείς επιπτώσεις των θαλάσσιων απορριμμάτων. Συνεπώς, σύμφωνα με τη Σύμβαση του Aarhus σχετικά με την πρόσβαση σε πληροφορίες, τη συμμετοχή του κοινού στη λήψη αποφάσεων και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη για περιβαλλοντικά θέματα, τα μέλη του ενδιαφερόμενου κοινού θα πρέπει να έχουν πρόσβαση στη δικαιοσύνη, προκειμένου να συμβάλουν στην προστασία του δικαιώματος διαβίωσης σε ένα περιβάλλον, το οποίο είναι κατάλληλο για την προσωπική υγεία και την ευημερία. Επιπροσθέτως, όταν ένας μεγάλος αριθμός ατόμων βρίσκονται σε «κατάσταση ομαδικής ζημίας», λόγω των ίδιων παράνομων πρακτικών που σχετίζονται με την παραβίαση των δικαιωμάτων που εκχωρεί η παρούσα οδηγία, θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσουν μηχανισμούς συλλογικών αγωγών, όταν οι μηχανισμοί αυτοί έχουν καθοριστεί από τα κράτη μέλη σύμφωνα με τη σύσταση 2013/396/ΕΕ της Επιτροπής⁴⁷.
- (22) Δυνάμει της παραγράφου 22 της διοργανικής συμφωνίας μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου, της 13ης Απριλίου 2016⁴⁸, η Επιτροπή θα πρέπει να διενεργήσει αξιολόγηση της παρούσας οδηγίας. Η αξιολόγηση αυτή θα πρέπει να βασίζεται στην πείρα που αποκτήθηκε και στα δεδομένα που συλλέχθηκαν κατά την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας και στα δεδομένα που συλλέχθηκαν δυνάμει της οδηγίας 2008/56/ΕΚ ή της οδηγίας 2008/98/ΕΚ. Η αξιολόγηση θα πρέπει να αποτελέσει τη βάση για την αξιολόγηση ενδεχόμενων περαιτέρω μέτρων και την αξιολόγηση του κατά πόσον, προκειμένου να παρακολουθούνται τα θαλάσσια απορρίμματα στην Ένωση, χρειάζεται να επανεξεταστεί το παράρτημα που απαριθμεί τα πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης. Η αξιολόγηση θα πρέπει επίσης να εξετάζει κατά πόσον η επιστημονική και η τεχνική πρόοδος που έχει πραγματοποιηθεί εν τω μεταξύ, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης βιοαποδομήσιμων υλικών και της ανάπτυξης κριτηρίων ή πρότυπου βιοαποδομησιμότητας των πλαστικών στο θαλάσσιο περιβάλλον, όπως προβλέπεται στην ευρωπαϊκή στρατηγική για τις πλαστικές ύλες, επιτρέπει τη θέσπιση προτύπου για τη βιοαποδόμηση ορισμένων πλαστικών προϊόντων μίας χρήσης στο θαλάσσιο περιβάλλον. Το πρότυπο αυτό θα περιλάμβανε ένα πρότυπο για να ελεγχθεί εάν, ως αποτέλεσμα της φυσικής και βιολογικής αποσύνθεσης στο θαλάσσιο περιβάλλον, οι πλαστικές ύλες θα αποσυντίθεντο πλήρως προς διοξείδιο του άνθρακα (CO₂), βιομάζα και νερό εντός χρονικού διαστήματος αρκετά μικρού ώστε να μην είναι επιβλαβείς για τη θαλάσσια ζωή και να μην οδηγούν σε συσσώρευση πλαστικών υλών στο

⁴⁷ Σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της 11ης Ιουνίου 2013, σχετικά με κοινές αρχές εφαρμοστέες στους μηχανισμούς συλλογικών αγωγών παράλειψης και αποζημίωσης στα κράτη μέλη όσον αφορά παραβιάσεις αναγνωριζόμενων από το ενωσιακό δίκαιο δικαιωμάτων (OJ L 201 της 26.7.2013, σ. 60).

⁴⁸ EE L 123 της 12.5.2016, σ. 1.

περιβάλλον. Αν συμβαίνει αυτό, τα πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης που πληρούν ένα τέτοιο πρότυπο θα μπορούσαν να εξαιρεθούν από την απαγόρευση διάθεσης στην αγορά. Παρότι η ευρωπαϊκή στρατηγική για τις πλαστικές ύλες προβλέπει ήδη δράση στον τομέα αυτό, αναγνωρίζει επίσης τις προκλήσεις όσον αφορά τον καθορισμό ενός κανονιστικού πλαισίου για τις πλαστικές ύλες με ιδιότητες βιοαποδόμησης, λόγω των διαφορετικών συνθηκών στις διάφορες θάλασσες.

- (23) Τα κράτη μέλη πρέπει να θεσπίσουν κανόνες σχετικά με τις ρήτρες που θα επιβάλλονται σε περιπτώσεις παραβίασης των διατάξεων της παρούσας οδηγίας και να διασφαλίσουν την εφαρμογή τους. Οι εν λόγω κυρώσεις θα πρέπει να είναι αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές.
- (24) Προκειμένου να εξασφαλισθούν ομοιόμορφες συνθήκες για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, θα πρέπει να ανατεθούν στην Επιτροπή εκτελεστικές αρμοδιότητες όσον αφορά τη μεθοδολογία υπολογισμού της ετήσιας κατανάλωσης πλαστικών προϊόντων μίας χρήσης για τα οποία έχουν καθοριστεί στόχοι μείωσης της κατανάλωσης, προδιαγραφές για τη σήμανση που πρέπει να επικολλάται σε ορισμένα πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης και τη μορφή των πληροφοριών που πρέπει να παρέχουν τα κράτη μέλη και οι οποίες καταρτίζονται από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας. Οι εν λόγω αρμοδιότητες θα πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁴⁹.
- (25) Δεδομένου ότι οι στόχοι της παρούσας οδηγίας, δηλαδή η πρόληψη και ο περιορισμός των επιπτώσεων ορισμένων πλαστικών προϊόντων μίας χρήσης και των αλιευτικών εργαλείων που περιέχουν πλαστική ύλη για το περιβάλλον, η προώθηση της μετάβασης σε κυκλική οικονομία, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης καινοτόμων επιχειρηματικών μοντέλων, προϊόντων και υλικών, που συνεπώς συμβάλλει επίσης στην αποδοτική λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη, αλλά μπορούν, λόγω της κλίμακας και των αποτελεσμάτων της δράσης, να επιτευχθούν καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης, η Ένωση μπορεί να λάβει μέτρα, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, όπως ορίζεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, που διατυπώνεται στο ίδιο άρθρο, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη των στόχων,

⁴⁹ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή (ΕΕ L 55 της 28.2.2011, σ. 13).

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

Στόχοι

Στόχος της παρούσας οδηγίας είναι η πρόληψη και η μείωση του αντίκτυπου ορισμένων πλαστικών προϊόντων στο περιβάλλον, ιδίως στο υδάτινο περιβάλλον, και στην ανθρώπινη υγεία, καθώς και η προώθηση της μετάβασης σε κυκλική οικονομία με καινοτόμα επιχειρηματικά μοντέλα, προϊόντα και υλικά, συμβάλλοντας έτσι στην αποδοτική λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.

Άρθρο 2

Πεδίο εφαρμογής

Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στα πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης που απαριθμούνται στο παράρτημα και στα αλιευτικά εργαλεία που περιέχουν πλαστική ύλη.

Άρθρο 3

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- 1) «πλαστική ύλη»: ένα υλικό που αποτελείται από πολυμερές, κατά την έννοια του άρθρου 3 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1907/2006, στο οποίο μπορεί να έχουν προστεθεί πρόσθετα ή άλλες ουσίες, και το οποίο μπορεί να λειτουργήσει ως κύριο δομικό συστατικό των τελικών προϊόντων, με εξαίρεση τα φυσικά πολυμερή που δεν έχουν τροποποιηθεί χημικώς·
- 2) «πλαστικό προϊόν μίας χρήσης»: το προϊόν που κατασκευάζεται εξ ολοκλήρου ή εν μέρει από πλαστική ύλη και το οποίο δεν έχει μελετηθεί, σχεδιαστεί ή διατεθεί στην αγορά προκειμένου να εκπληρώσει κατά τη διάρκεια του κύκλου ζωής του πολλαπλές διαδρομές ή επιστροφές, με επιστροφή στον παραγωγό για επαναπλήρωση ή επαναχρησιμοποίηση για τον ίδιο σκοπό για τον οποίο σχεδιάστηκε·
- 3) «αλιευτικό εργαλείο»: κάθε αντικείμενο ή εξοπλισμός που χρησιμοποιείται στην αλιεία και την υδατοκαλλιέργεια για τη στόχευση ή τη σύλληψη θαλάσσιων βιολογικών πόρων ή που επιπλέει στην επιφάνεια της θάλασσας και εκπύσσεται με στόχο την προσέλκυση και τη σύλληψη τέτοιων θαλάσσιων βιολογικών πόρων·
- 4) «απόβλητο αλιευτικών εργαλείων»: κάθε αλιευτικό εργαλείο που καλύπτεται από τον ορισμό των αποβλήτων στην οδηγία 2008/98/ΕΚ, συμπεριλαμβανομένων όλων των ξεχωριστών συστατικών, ουσιών ή υλικών που αποτελούσαν μέρος ή ήταν προσκολλημένα στο αλιευτικό εργαλείο όταν αυτό απορρίφθηκε·
- 5) «διάθεση στην αγορά»: η πρώτη φορά κατά την οποία ένα προϊόν κυκλοφορεί στην αγορά της Ένωσης·
- 6) «διαθεσιμότητα στην αγορά»: κάθε προμήθεια προϊόντος για διανομή, κατανάλωση ή χρήση στην αγορά της Ένωσης στο πλαίσιο εμπορικής δραστηριότητας, είτε έναντι αντιτίμου είτε δωρεάν·
- 7) «εναρμονισμένο πρότυπο»: εναρμονισμένο πρότυπο, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 1 στοιχείο γ) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1025/2012·

- 8) «απόβλητα»: τα απόβλητα όπως ορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 της οδηγίας 2008/98/ΕΚ·
- 9) «σύστημα διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού»: το καθεστώς διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού όπως ορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 21 της οδηγίας 2008/98/ΕΚ·
- 10) «παραγωγός»: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο, ανεξάρτητα από τη χρησιμοποιούμενη τεχνική πώλησης, συμπεριλαμβανομένης της εξ αποστάσεως σύμβασης κατά την έννοια της οδηγίας 2011/83/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2011⁵⁰, διαθέτει στην αγορά πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης και αλιευτικά εργαλεία που περιέχουν πλαστική ύλη, εκτός από τα πρόσωπα που διεξάγουν αλιευτικές δραστηριότητες, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 4 παράγραφος 28 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1380/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁵¹·
- 11) «συλλογή»: η συλλογή όπως ορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 10 της οδηγίας 2008/98/ΕΚ·
- 12) «επεξεργασία»: η επεξεργασία όπως ορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 14 της οδηγίας 2008/98/ΕΚ·
- 13) «συσκευασία»: η συσκευασία όπως ορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 της οδηγίας 94/62/ΕΚ·
- 14) «λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής»: «λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής» όπως ορίζονται στο άρθρο 2 στοιχείο ε) της οδηγίας 2000/59/ΕΚ.

Άρθρο 4

Μείωση της κατανάλωσης

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για την επίτευξη σημαντικής μείωσης στην κατανάλωση των πλαστικών προϊόντων μίας χρήσης που απαριθμούνται στο μέρος Α του παραρτήματος στην επικράτειά τους έως τις ... [έξι έτη μετά την ημερομηνία λήξης της μεταφοράς της παρούσας οδηγίας].

Τα εν λόγω μέτρα μπορούν να περιλαμβάνουν εθνικούς στόχους μείωσης της κατανάλωσης, μέτρα που εξασφαλίζουν ότι είναι διαθέσιμα επαναχρησιμοποιούμενα εναλλακτικά προϊόντα στο σημείο πώλησης στον τελικό καταναλωτή, ή οικονομικά μέσα που να εξασφαλίζουν ότι τα πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης δεν παρέχονται δωρεάν στο σημείο πώλησης στον τελικό καταναλωτή. Τα μέτρα αυτά μπορούν να ποικίλλουν ανάλογα με τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις των προϊόντων που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο.
2. Η Επιτροπή μπορεί να εκδώσει εκτελεστική πράξη για τον καθορισμό της μεθοδολογίας για τον υπολογισμό και την επαλήθευση της σημαντικής μείωσης της

⁵⁰ Οδηγία 2011/83/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2011, σχετικά με τα δικαιώματα των καταναλωτών, την τροποποίηση της οδηγίας 93/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου και της οδηγίας 1999/44/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και την κατάργηση της οδηγίας 85/577/ΕΟΚ του Συμβουλίου και της οδηγίας 97/7/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 304 της 22.11.2011, σ. 64-88).

⁵¹ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1380/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με την Κοινή Αλιευτική Πολιτική, την τροποποίηση των κανονισμών του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 1954/2003 και (ΕΚ) αριθ. 1224/2009 και την κατάργηση των κανονισμών του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 2371/2002 και (ΕΚ) αριθ. 639/2004 και της απόφασης 2004/585/ΕΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 354 της 28.12.2013, σ. 22).

κατανάλωσης των πλαστικών προϊόντων μίας χρήσης που αναφέρονται στην παράγραφο 1. Η εν λόγω εκτελεστική πράξη εκδίδεται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης που αναφέρεται στο άρθρο 16 παράγραφος 2.

Άρθρο 5

Περιορισμοί της διάθεσης στην αγορά

Τα κράτη μέλη απαγορεύουν τη διάθεση στην αγορά των πλαστικών προϊόντων μίας χρήσης που απαριθμούνται στο μέρος Β του παραρτήματος.

Άρθρο 6

Απαιτήσεις για τα προϊόντα

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε τα πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης που απαριθμούνται στο μέρος Γ του παραρτήματος και φέρουν καπάκια και καλύμματα των οποίων σημαντικό τμήμα αποτελείται από πλαστική ύλη μπορούν να διατίθενται στην αγορά μόνο εάν τα καπάκια και τα καλύμματα παραμένουν προσαρτημένα στον περιέκτη κατά τη διάρκεια του προβλεπόμενου σταδίου χρήσης του προϊόντος.
2. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, τα μεταλλικά καπάκια και καλύμματα με πλαστικές στεγανώσεις δεν θεωρείται ότι περιέχουν σημαντικό τμήμα από πλαστική ύλη.
3. Η Επιτροπή θα ζητήσει από τους ευρωπαϊκούς οργανισμούς τυποποίησης να αναπτύξουν εναρμονισμένα πρότυπα σχετικά με την απαίτηση που αναφέρεται στην παράγραφο 1.
4. Από την ημερομηνία δημοσίευσης των εναρμονισμένων προτύπων που αναφέρονται στην παράγραφο 3 στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, οι περιέκτες ποτών που αναφέρονται στην παράγραφο 1, οι οποίοι συμμορφώνονται με τα εν λόγω πρότυπα ή μέρη αυτών, τεκμαίρεται ότι συμμορφώνονται με την απαίτηση που καλύπτεται από τα εν λόγω πρότυπα ή μέρη αυτών και ορίζεται στην παράγραφο 1.

Άρθρο 7

Απαιτήσεις σχετικά με τη σήμανση

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε όλα τα πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης που απαριθμούνται στο μέρος Δ του παραρτήματος και διατίθενται στην αγορά φέρουν μια εμφανή, ευανάγνωστη και ανεξίτηλη σήμανση που ενημερώνει τους καταναλωτές για ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα:
 - α) τις κατάλληλες επιλογές διάθεσης του προϊόντος ως αποβλήτου ή τους τρόπους διάθεσης αποβλήτων που πρέπει να αποφεύγονται για το συγκεκριμένο προϊόν,
 - β) τις αρνητικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις των απορριμμάτων του προϊόντος ή άλλης ακατάλληλης διάθεσης του προϊόντος ως αποβλήτου, ή
 - γ) την παρουσία πλαστικών υλών στο προϊόν.
2. Η Επιτροπή, έως την... [12 μήνες πριν από την καταληκτική ημερομηνία μεταφοράς της παρούσας οδηγίας] εκδίδει εκτελεστική πράξη για τον καθορισμό των προδιαγραφών για τη σήμανση που αναφέρεται στην παράγραφο 1. Η εν λόγω

εκτελεστική πράξη εκδίδεται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης που αναφέρεται στο άρθρο 16 παράγραφος 2.

Άρθρο 8

Διευρυμένη ευθύνη του παραγωγού

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν τη θέσπιση συστημάτων διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού για όλα τα πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης που απαριθμούνται στο μέρος E του παραρτήματος και που διατίθενται στην αγορά της Ένωσης, σύμφωνα με τις διατάξεις περί διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού στην οδηγία 2008/98/ΕΚ.
2. Όσον αφορά τα συστήματα που καθιερώνονται δυνάμει της παραγράφου 1, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι παραγωγοί των πλαστικών προϊόντων μίας χρήσης που παρατίθενται στο μέρος E του παραρτήματος καλύπτουν το κόστος της συλλογής των αποβλήτων που συνίστανται στα συγκεκριμένα πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης και της επακόλουθης μεταφοράς και επεξεργασίας τους, συμπεριλαμβανομένου του κόστους περισυλλογής των απορριμμάτων και του κόστους των μέτρων αύξησης της ευαισθητοποίησης που αναφέρονται στο άρθρο 10 για τα εν λόγω προϊόντα.

Για τα πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης που είναι συσκευασίες, οι απαιτήσεις που ορίζονται στην παρούσα παράγραφο συμπληρώνουν τις απαιτήσεις σχετικά με τα διευρυμένα συστήματα ευθύνης του παραγωγού που ορίζονται στην οδηγία 94/62/ΕΟΚ και στην οδηγία 2008/98/ΕΚ.

3. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν τη θέσπιση συστημάτων διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού για τα αλιευτικά εργαλεία που περιέχουν πλαστική ύλη και διατίθενται στην αγορά της Ένωσης, σύμφωνα με τις διατάξεις περί διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού στην οδηγία 2008/98/ΕΚ.
4. Όσον αφορά τα συστήματα που θεσπίζονται σύμφωνα με την παράγραφο 3, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι παραγωγοί αλιευτικών εργαλείων που περιέχουν πλαστική ύλη να καλύπτουν το κόστος της συλλογής αποβλήτων αλιευτικών εργαλείων που περιέχουν πλαστική ύλη και έχουν παραδοθεί σε κατάλληλες λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης για τις λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής ή σε άλλα ισοδύναμα συστήματα συλλογής που δεν emπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης σχετικά με τις λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής, και της επακόλουθης μεταφοράς και επεξεργασίας τους. Οι παραγωγοί καλύπτουν επίσης το κόστος των μέτρων αύξησης της ευαισθητοποίησης που αναφέρονται στο άρθρο 10 για τα αλιευτικά εργαλεία που περιέχουν πλαστική ύλη.

Οι απαιτήσεις που ορίζονται στην παρούσα παράγραφο συμπληρώνουν τις απαιτήσεις που ισχύουν για τα απόβλητα αλιευτικών σκαφών στο δίκαιο της Ένωσης σχετικά με τις λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής.

Άρθρο 9

Χωριστή συλλογή

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για τη χωριστή συλλογή, μέχρι το 2025, ποσότητας αποβλήτων πλαστικών προϊόντων μίας χρήσης που απαριθμούνται στο μέρος ΣΤ του παραρτήματος ίσης με το 90 % αυτών των πλαστικών προϊόντων μίας χρήσης που διατίθενται στην αγορά σε ένα δεδομένο έτος, κατά βάρος. Για την επίτευξη του στόχου αυτού, τα κράτη μέλη μπορούν, μεταξύ άλλων:

- α) να καθιερώσουν συστήματα επιστροφής εγγύησης ή
- β) να καθορίσουν στόχους χωριστής συλλογής για σχετικά προγράμματα διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού.

Άρθρο 10

Μέτρα ευαισθητοποίησης

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν μέτρα για την πληροφόρηση των καταναλωτών των πλαστικών προϊόντων μίας χρήσης που απαριθμούνται στο μέρος Ζ του παραρτήματος και των αλιευτικών εργαλείων που περιέχουν πλαστική ύλη σχετικά με τα παρακάτω:

- α) τα διαθέσιμα συστήματα επαναχρησιμοποίησης και τις επιλογές διαχείρισης αποβλήτων για τα εν λόγω προϊόντα και τα αλιευτικά εργαλεία που περιέχουν πλαστική ύλη, καθώς και τις βέλτιστες πρακτικές στην ορθή διαχείριση αποβλήτων που διενεργείται σύμφωνα με το άρθρο 13 της οδηγίας 2008/98/ΕΚ·
- β) τις επιπτώσεις της δημιουργίας απορριμμάτων και άλλων ακατάλληλων τρόπων διάθεσης αποβλήτων των εν λόγω προϊόντων και των αλιευτικών εργαλείων που περιέχουν πλαστική ύλη στο περιβάλλον, και ιδίως στο θαλάσσιο περιβάλλον.

Άρθρο 11

Συντονισμός των μέτρων

Κάθε κράτος μέλος εξασφαλίζει ότι τα μέτρα που λαμβάνει για να μεταφέρει στο εθνικό δίκαιο και να εφαρμόσει την παρούσα οδηγία αποτελούν αναπόσπαστο μέρος και είναι συνεπή με τα προγράμματα μέτρων που θεσπίζονται σύμφωνα με το άρθρο 13 της οδηγίας 2008/56/ΕΚ για τα εν λόγω κράτη μέλη τα οποία έχουν θαλάσσια ύδατα, τα προγράμματα μέτρων που θεσπίζονται σύμφωνα με το άρθρο 11 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ, τα προγράμματα διαχείρισης αποβλήτων και πρόληψης αποβλήτων που θεσπίζονται σύμφωνα με τα άρθρα 28 και 29 της οδηγίας 2008/98/ΕΚ και τα σχέδια παραλαβής και διαχείρισης αποβλήτων που θεσπίζονται δυνάμει του ενωσιακού δικαίου για τη διαχείριση αποβλήτων από πλοία.

Τα μέτρα που λαμβάνουν τα κράτη μέλη, προκειμένου να μεταφέρουν στο εθνικό δίκαιο και να εφαρμόσουν τα άρθρα 4 έως 9 συμμορφώνονται με το ενωσιακό δίκαιο περί τροφίμων, προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι δεν θίγεται η υγιεινή και η ασφάλεια των τροφίμων.

Άρθρο 12

Πρόσβαση στη δικαιοσύνη

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή οι ενώσεις, οι οργανώσεις ή οι ομάδες τους, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία ή πρακτική, διαθέτουν πρόσβαση σε διαδικασία εξέτασης ενώπιον ενός δικαστηρίου ή άλλου ανεξάρτητου και αμερόληπτου σώματος που έχει συσταθεί με νόμο, προκειμένου να προσβάλλουν την ουσιαστική ή διαδικαστική νομιμότητα των αποφάσεων, ενεργειών ή παραλείψεων που αφορούν την εφαρμογή των άρθρων 5, 6, 7 και 8, όταν πληρούται ένας από τους ακόλουθους όρους:
 - α) έχουν επαρκές συμφέρον·
 - β) υποστηρίζουν ότι επέρχεται προσβολή δικαιώματος, εάν αυτό απαιτείται ως προϋπόθεση από τη διοικητική δικονομία ενός κράτους μέλους.

2. Τα κράτη μέλη καθορίζουν σε ποια φάση είναι δυνατόν να προσβάλλονται αποφάσεις, δράσεις ή παραλείψεις.
3. Τα κράτη μέλη καθορίζουν τι αποτελεί επαρκές συμφέρον και τι προσβολή δικαιώματος, με σταθερό στόχο να παρέχεται στο ενδιαφερόμενο κοινό ευρεία πρόσβαση στη δικαιοσύνη.

Προς τούτο, το συμφέρον κάθε μη κυβερνητικής οργάνωσης που υποστηρίζει την προστασία του περιβάλλοντος και πληροί κάθε απαίτηση του εθνικού δικαίου θεωρείται επαρκές για τους σκοπούς του στοιχείου α) της παραγράφου 1.

Οι οργανώσεις αυτές θεωρείται επίσης ότι έχουν δικαιώματα που μπορούν να προσβληθούν, για τους σκοπούς του στοιχείου β) της παραγράφου 1.

4. Οι παράγραφοι 1, 2 και 3 δεν αποκλείουν τη δυνατότητα μιας προκαταρκτικής διαδικασίας εξέτασης ενώπιον διοικητικής αρχής και δεν θίγουν την απαίτηση να εξαντλούνται οι διοικητικές διαδικασίες εξέτασης πριν από την προσφυγή σε δικαστικές διαδικασίες εξέτασης, εάν υφίσταται τέτοιου είδους απαίτηση κατά την εθνική νομοθεσία.
5. Οι διαδικασίες εξέτασης που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 4 είναι ορθές, δίκαιες, εμπρόθεσμες και δεν έχουν απαγορευτικό κόστος.
6. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να υπάρχουν στη διάθεση του κοινού πληροφορίες σχετικά με την πρόσβαση στις διοικητικές και δικαστικές διαδικασίες εξέτασης.

Άρθρο 13

Πληροφορίες για την παρακολούθηση της εφαρμογής

1. Με την επιφύλαξη της οδηγίας 2003/4/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁵² και της οδηγίας 2007/2/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁵³, τα κράτη μέλη, επικουρούμενα από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος, καθορίζουν ένα σύνολο δεδομένων που περιέχει:
 - α) τα δεδομένα σχετικά με τα πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης που απαριθμούνται στο μέρος Α του παραρτήματος και τα οποία έχουν διατεθεί στην αγορά της Ένωσης κάθε έτος, προκειμένου να καταδειχθεί η μείωση της κατανάλωσης σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 1·
 - β) πληροφορίες για τα μέτρα που λαμβάνονται από τα κράτη μέλη για τους σκοπούς του άρθρου 4 παράγραφος 1.

Τα δεδομένα που αναφέρονται στο στοιχείο α) του πρώτου εδαφίου ενημερώνονται ετησίως εντός 12 μηνών από το τέλος του έτους αναφοράς για το οποίο συλλέγονται. Όπου είναι εφικτό, χρησιμοποιούνται υπηρεσίες χωρικών δεδομένων όπως ορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 4 της οδηγίας 2007/2/EK προκειμένου να παρουσιαστούν τα εν λόγω σύνολα δεδομένων.

⁵² Οδηγία 2003/4/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Ιανουαρίου 2003, για την πρόσβαση του κοινού σε περιβαλλοντικές πληροφορίες και για την κατάργηση της οδηγίας 90/313/EOK του Συμβουλίου (ΕΕ L 41 της 14.2.2003, σ. 26).

⁵³ Οδηγία 2007/2/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαρτίου 2007, για τη δημιουργία υποδομής χωρικών πληροφοριών στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα (INSPIRE) (ΕΕ L 108 της 25.4.2007, σ. 1).

2. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι η Επιτροπή και ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος διαθέτουν πρόσβαση στα σύνολα δεδομένων που θεσπίζονται σύμφωνα με την παράγραφο 1.
3. Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος εκδίδει και επικαιροποιεί τακτικά μια πανευρωπαϊκή επισκόπηση με βάση τα δεδομένα που συλλέγονται από τα κράτη μέλη. Η πανευρωπαϊκή επισκόπηση περιλαμβάνει, κατά περίπτωση, δείκτες για τις εκροές, τα αποτελέσματα και τις επιπτώσεις της παρούσας οδηγίας, πανευρωπαϊκούς χάρτες επισκόπησης και εκθέσεις επισκόπησης των κρατών μελών.
4. Η Επιτροπή δύναται να εκδώσει εκτελεστικές πράξεις για να ορίσει τη μορφή του συνόλου δεδομένων, των πληροφοριών και των στοιχείων που αναφέρονται στην παράγραφο 1. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης που αναφέρεται στο άρθρο 16 παράγραφος 2.

Άρθρο 14

Κυρώσεις

Τα κράτη μέλη καθορίζουν τους κανόνες για τις κυρώσεις που επιβάλλονται σε περίπτωση παραβίασης των εθνικών διατάξεων που θεσπίζονται δυνάμει της παρούσας οδηγίας και λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίζουν την εφαρμογή τους. Οι προβλεπόμενες κυρώσεις είναι αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές. Τα κράτη μέλη έως... [2 έτη μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας] κοινοποιούν στην Επιτροπή τους εν λόγω κανόνες και τα εν λόγω μέτρα και τις τυχόν μετέπειτα τροποποιήσεις τους.

Άρθρο 15

Αξιολόγηση και επανεξέταση

1. Η Επιτροπή διενεργεί αξιολόγηση της παρούσας οδηγίας έως...[έξι έτη από την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας μεταφοράς της παρούσας οδηγίας]. Η εν λόγω αξιολόγηση βασίζεται σε πληροφορίες που διατίθενται σύμφωνα με το άρθρο 13. Τα κράτη μέλη παρέχουν στην Επιτροπή οιοσδήποτε πρόσθετες αναγκαίες πληροφορίες για τους σκοπούς της αξιολόγησης και την εκπόνηση της έκθεσης που αναφέρεται στην παράγραφο 2.
2. Η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή έκθεση σχετικά με τα κύρια πορίσματα της αξιολόγησης που διενεργήθηκε σύμφωνα με την παράγραφο 1.
3. Η εν λόγω έκθεση αναφέρει επίσης κατά πόσον:
 - α) είναι απαραίτητη η αναθεώρηση του παραρτήματος όπου απαριθμούνται τα πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης·
 - β) είναι εφικτό να θεσπιστούν δεσμευτικοί ποσοτικοί στόχοι της Ένωσης για τη μείωση της κατανάλωσης ιδίως των πλαστικών προϊόντων μίας χρήσης που απαριθμούνται στο μέρος Α του παραρτήματος·
 - γ) έχει σημειωθεί επαρκής επιστημονική και τεχνική πρόοδος και έχουν αναπτυχθεί κριτήρια ή πρότυπο για τη βιοαποδομησιμότητα στο θαλάσσιο περιβάλλον που ισχύουν για τα πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης εντός του πεδίου εφαρμογής της παρούσας οδηγίας και κατά πόσον έχουν αναπτυχθεί υποκατάστατά τους, με σκοπό να προσδιοριστεί ποια προϊόντα δεν είναι πλέον

απαραίτητο να υπάγονται στους περιορισμούς διάθεσης στην αγορά, κατά περίπτωση.

Άρθρο 16

Διαδικασία επιτροπής

1. Η Επιτροπή επικουρείται από την επιτροπή που έχει συσταθεί βάσει του άρθρου 39 της οδηγίας 2008/98/ΕΚ. Πρόκειται για επιτροπή κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.
2. Όποτε γίνεται αναφορά στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζεται το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

Άρθρο 17

Μεταφορά στο εσωτερικό δίκαιο

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία έως ...[2 έτη μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας]. Ανακοινώνουν αμέσως στην Επιτροπή το κείμενο των εν λόγω διατάξεων.

Ωστόσο, τα κράτη μέλη εφαρμόζουν τα αναγκαία μέτρα για να συμμορφωθούν με το άρθρο 5 και το άρθρο 7 παράγραφος 1 από την ...[2 έτη μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας] και με το άρθρο 6 παράγραφος 1 από την ...[3 έτη μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας].

Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις εν λόγω διατάξεις, αυτές περιέχουν αναφορά στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την αναφορά αυτή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της αναφοράς αποφασίζεται από τα κράτη μέλη.
2. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των ουσιωδών διατάξεων εσωτερικού δικαίου τις οποίες θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 18

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 19

Αποδέκτες

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες,

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος